

47e jaargang no. 4, 1986

ONZE VOGELS

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
bank AMRO rek.nr.: 46.89.59.262.
gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07.
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
's Zaterdags gesloten, als ook op 10/2, 11/2, 28/3, 1/4 en 9/5.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Forsten, J.J. Krol, E.J. Lensink,
W.C. Oonk, Joh. M. van Pelt, A.F. Smit, H.J. Veerkamp
en E.M. Wessels.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalisen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: L. Poppema, Zuiderweg 93,
9744 AA Groningen, telefoon (050) 56 51 75.
District Friesland: H. Suichies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7826 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeen 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.
District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4,
4561 WN Hulst, telefoon (01140) 1 38 16.
District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 31 17.
District Oost Noord-Brabant: A.H. Meesterburrie,
Verdilaan 21, 5707 RG Helmond, telefoon (04920) 25609.
District Limburg: H.J. Nootjen, Reigerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 73 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:
H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden,
telefoon (058) 13 46 55.
Tropen, parkieten etc.:
P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest,
telefoon (02155) 1 53 01.
Zangkanaries:
W.J. Vermeij, Leppa 36, 9204 JE Drachten,
telefoon (05120) 1 72 42.

ONZI

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 600,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 45,- bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend. Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIAALCLUBS

Het lidmaatschap van de speciaalclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wend men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

L.J.E. Reintjens, Keulerstraat 5,
6372 KD Schaesberg, telefoon (045) 31 34 10.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gras- en Grote parkieten

H.J. van Doorne, Beurtschipper 58,
3201 GA Spijkenisse, telefoon (01880) 2 24 76.
Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

H.W. Wareman, Kastanjeln. 13,
4793 AW Fijnaart 01686-3314.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

T.C. Mulder, Ch. Parkersingel 23,
3069 XR Rotterdam, telefoon (010) 455 97 81.
Contributie f 17,50 per jaar, entree f 5,-.

Vorm- en Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7555 DS Hengelo, telefoon 074-91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

D.J. Elzinga, Zuiderweg 93,
9744 AA Groningen, telefoon (050) 56 51 75.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 33,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonneer OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot en met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224

ND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 50.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties – ook die van leden en abonnees – met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de NBvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

Vragen over?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16, 2322 LK Leiden.

KLEURKANARIES aan: J.A. Barsch, Drapeniersdonk 144, 7326 AG Apeldoorn.

VORM- EN POSTUURKANARIES aan: H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden.

EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN

AGAPORNIDEN aan: D.A. Duijvis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

ZEBRAVINKEN, JAPANESE MEEUWEN EN HUN BASTAARDEN aan: G. Horst, Goudvinkhaag 14, 3993 BC Houten.

TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan: M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.

VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: E.M. Wessels, Ravenhorst 28a, 3085 ZV Rotterdam.

GRASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov.weg 29a, 9677 PA Heiligerlee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourport, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 20 mei 1986.

IN DIT NUMMER

	Page
Neophema elegans	148
Gele of wielewaal wever	149
Eerste ervaring met vuurvinken	151
Bandvink	151
Groenvleugelduif	152
Kleurkanaries	152
Het bepalen van voedselopname bij parkieten 3	154
Kweek met zwartkin timalies	157
Fazantenonderzoek	157
Wildzang houden	157
Grasparadieten in Lutino en albino	158
Kweken in praktijk over ringen	159
Japane of Siberische pestvogel	160
Gewone Bosbes	161
Japane Meeuwen	162
Meesastrilden	164
Avifauna: 'n Lust voor liefhebbers	165
De Vorkstaart waterlijster	168
Muskuslori	170
Volière van de maand	171
Gepareide Baardvogels	172
De Yorkshire	178
Boekennieuws	178
Insecteneters kweken als muizen	179
Korte berichten	183
Vraag & Aanbod	184
N.B.v.V. boeken-service, N.B.v.V.-Service	191

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	Page
Rotoil Holland bv, Orni-Mondo, Koltec	150
Wolro, De Dierenhal, Joma-print	
Langhout's Dier-Home	156
Witte spreeuwen	163
Vogelpark Avifauna	167
Kees van der Borst, W. Rouppe van der Voort, Safari export	170
Aves product b.v., L.S.M., Red balder, S.T.T.	182
Fauna metaalwaren b.v.	184
Vogelhuis Kloeg, Jaap Koopman, Blankenstijn's Pet Farm b.v., Holland diervoeders	185
ESVE, Fauna Metaalwaren b.v.	186
GEHU, W. Rouppe van der Voort, Creakooien, Edelchemie Panheel, G.S. van Gelder b.v.	187
CéDé	188
Holland diervoeders, van Keulen	189
ESVE, Kemo-Alkmaar, H. Dijks, 404	190
Fauna Metaalwaren b.v., Animal	191
Witte molen	192

Foto voorplaat: Mutatie Elegant parkiet

Foto: C. Scholtz

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.

Postbus 59, 3100 AB Schiedam – Telefoon (010) 62 29 22.

Neophema elegans

Liefhebbers van parkieten die over niet al te veel ruimte beschikken en toch parkieten willen houden, kunnen zich het beste een aantal Neophemasoorten aanschaffen. Deze parkietsoorten hebben over het algemeen uitstekende eigenschappen en er is veel plezier aan ze te beleven. Over een van deze Neophema's gaat dit verhaal, namelijk over de **ELEGANTPARKIET**.

Op enige afstand zal men niet direct onder de indruk komen van deze met zo'n sprekende naam voorziene parkiet edoch bij nadere beschouwing en een goede belichting komt de bewondering vanzelf en zal men ongetwijfeld kunnen vaststellen dat deze parkiet zijn naam eer aandoet.

Ze zijn ongeveer 23 cm groot. Vanaf de snavelinzet tot iets achter de ogen loopt een donker ultramarijn blauwe voorhoofdsband met parallel daarboven een licht ultramarijn strook. De bovenschedel, achterkop en nek zijn donker olijfgroen. Bef en wangen tussen snavel, voorhoofdsband en oog heldergeel. De bef gaat geleidelijk over in het olijfgroen van de hals. De vleugelbocht en vleugelrand zijn diep ultramarijn blauw met daarop aansluitend een smalle hemelsblauwe rand. Het vleugeldekk is olijfgroen. De grote vleugelveren zijn zwart met een donker ultramarijn blauwe buitenvlag. Hebben de meeste volwassen poppen een duidelijk minder brede voorhoofdsband, bij hen zijn de grote vleugelveren warmer (donkerbruin) van kleur. De bovenborst is licht olijfgroen, borst, buik, flanken en anaalstreek diep geel. Mantel en stuit donker olijfgroen. De bovenstaartdekveren donker olijfgroen, onderstaartdekveren helder geel. Buitenste grote staartveren geel, middelste grote staartveren aan de bovenkant donker olijfgroen, aan de onderkant donkergrijs. Bovensnavel donker

grijs, ondersnavel iets lichter, ogen donkerbruin en poten grijs, nagels zwart. Jonge vogels zijn veel groener. Als men bijvoorbeeld wat rijkelijk groenvoer in de volière hebt gedeponeerd zullen de jonge vogels, indien zij zich stilhouden, daartussen nauwelijks opvallen. De zo fraai gekleurde voorhoofdsband is bij de jonge vogels nog niet volledig aan-

wezig. Op een leeftijd van ruim ze maanden zijn ze op kleur en als ze een jaar oud zijn volwassen en geslachtsrij. In hun gedragingen zijn ze wat voorzichtig, wat schuwer dan bijvoorbeeld de splendidparkiet. Hun vlucht is zeer behendig en snel.

In het algemeen komt de elegantparkiet in de volière goed tot voortplanting alhoewel er van bourkes- en splendidparkieten gemakkelijker jongen zijn te verkrijgen. Hun nestblok mag iets groter zijn dan die welke we voor de grasparkieten gebruiken. De geringe hoeveelheid turfstrooisel die we als bodembedekking in de nestkasten plachten uit strooien is voor deze vogels vaak nog te veel en zullen ze alles in het werk stellen om het naar hun zin overvullige er uit te werken. Enige bedekking is, om te voorkomen dat de eitjes gauw

beschadigen, wel nodig. Een legsel bestaat uit 4 tot 5 rondachtige witte eitjes welke alleen

Tekst: Andre Bruggeman
Foto's: Andre Bruggeman

toor de pop gedurende ongeveer 18 dagen worden bebroed. In die periodes zien we dikwijls het mannetje voor de nestingang zitten en van daaraf zijn poppe voeren. Een broedend popje moet zo min mogelijk worden gestoord, anders zou zij wel eens het broedsel in de steek kunnen laten. Als er eenmaal jongen zijn, behoeft men die voorzichtigheid niet zo meer in acht te nemen. De jongen verblijven ongeveer vier weken in het nestblok en zij worden door beide oudervogels gevoerd. Als ze zijn uitgevlogen duurt dat voeren nog een tweetal weken en dan zijn de jongen in de regel zelfstandig. Veelal worden per seizoen twee broedsels grootgebracht. Na een aantal weken worden de jonge vogels van de oudervogels verwijderd. Men geeft ze de eerste dagen voldoende rosgierst terwijl ook rijkelijk van zaden voorzien grashalmen niet worden vermaad. Het beste kan men deze graszaden ook aan de oudervogels verstrekken zodra de jongen zijn geboren. Verder bestaat hun voeding uit een parkietmengeling met toevoeging van trossenzaden, trosgierst, allerlei onkruidzaden van het seizoen, kleine grijze zonnepitten, zachtvoeder en wat appel.

Ik houd de elegantparkieten samen met hun naaste verwanten, de bourkesplendid- en turquoiseparkieten in een grote open volière en stel vast dat zij vergeleken met hun familieleden meer op de grond vertoeven. Zij kunnen zich dan lange tijd stilhouden. Hun onderlinge contact bestaat dan uit zacht jilpen. Op een gegeven ogenblik kunnen ze pijlsnel wegvliegen waarbij hun wendbaarheid, het omzeilen van obstakels, goed tot uiting komt.

De eleganten zijn heel goed bestand tegen onze winters, ze zitten altijd mooi slank en glad in de veren. Zoals alle eophema's, kunnen ze uitstekend worden gehouden in vluchtjes welke voor andere parkietsoorten al gauw te klein zijn. In zo'n kleine vlucht zijn de vogels ook veel beter te observeren en dan pas kun je volop genieten van hun schoonheid. Ze laten een aangenaam geluid horen, een zacht gefrazel, en ook dat is een wezenlijk pluspunt evenals hun grote verdraagzaamheid.

Inmiddels is er bij de elegantparkiet ook een mutatie ontstaan, met name de lutino. Bij deze vogels zijn de voorhoofdsband, vleugelbocht, vleugelrand, grote vleugelveren en middelste staartveren wit, is de overige bevedering heldergeel, ogen rood, snavel hoornkleurig, poten vleeskleurig en nagels hoornkleurig. Enige oranjekleurige reertjes tussen de poten zijn toegestaan, ekening op de vleugels is fout.

Foto Horst Bieffeld

GELE OF WIELEWAAL WEVER

(Textor galbula)

In prachtkleed hebben de mannetjes van deze 14 cm grote weversoor een naar zwart neigende snavelkleur en een kastanjebruin voorhoofd, wangen en kin. Boven op de kop, nek, halszijden en onderzijde helgeel, rug olijfgel, vleugels en staart zwart met gale zomen.

In rustkleed is de kop meer groengeel en de snavel grijszer van kleur. De ogen zijn oranje-rood en de poten licht hoornkleurig.

De popjes zijn aan de bovenzijde meer bruingel, rug- en vleugeldek gestreept. Stuit, bovenstaartdekveren en staart olijfgroen. Kin, keel en borst helgeel en de rest van de onderzijde witachtig creme. De snavel is bruin hoornkleurig. Jonge vogels zijn overwegend bruiner getint.

Hun verspreidingsgebied bevindt zich in Oost Soedan, Ethiopië, Noord Somalia en Zuidwest Arabië.

Ze leven in grote zwermen in open gebieden, bij voorkeur nabij water. Niettemin komen ze ook talrijk in de cultuurgebieden en nabij en in dorpen voor.

De peervormige nesten met een zijdelingse ingang, worden gebouwd in o.a. acaciabomen. Als nestmateriaal gebruiken ze grassen en bladeren. Een legsel bestaat uit gemiddeld 3 rozeachtige, groene of blauwe eitjes met bruine, zwarte of violetkleurige vlekjes.

Broedduur bedraagt 13 tot 14 dagen en na 3 weken verlaten de jonge vogels het nest. Hun voedsel bestaat uit graszaden, granen en in de broedtijd uit insecten.

Eerste ervaring met vuurvinken

Tekst: Corry van Bostelen.
Foto: Cees Scholtz

Nadat mijn man al jarenlang een verwoed kanariekwaker was werd ook ik aangestoken door de vogelliefhebberij.

Mijn interesse ging echter meer uit naar kleine tropen. Eind 1984 werd door mij een koppel vuurvinken en een koppel tijgervinken gekocht.

Na enkele dagen ging de vuurvink man dood en na enkele weken ook de tijgervinkpop.

De moed werd echter niet opgegeven en er werd een nieuwe vuurvinkpop, een koppel vuurvinken en een koppel amaranten aangeschaft.

De tijgervinkman was in de rui gevallen, waarom is mij onbekend, daar de overige vogels in goede conditie zaten.

De vogels werden bij gebrek aan ruimte in broedkooien van 80 bij 40 cm geplaatst. Begin april verhuisden wij en er werd een volière gebouwd met een buitenruimte van 4 bij 3 meter, tevens een binnenholletje van 1 1/2 bij 2 m.

Om het zo natuurlijk mogelijk te maken werd de buitenholletje beplant met 'n ruzie, laurierstruik, laurierstruiken en er werd inkruidzaad ingezaaid.

Op 10 juni werden de vogels in de volière geplaatst. Op broedresultaten werd niet meer gerekend, toch werden er verschillende nestkastjes opgehangen en nestmaterieel ingelegd (gras, sisalouw en kokosvezels).

De 3 koppels begonnen, ondanks het koude weer, direct aan de nestbouw. Het verschil hierbij was; een koppel vuurvinken bouwde een nest op de grond tussen riet.

Een koppel vuurvinken in een korfje en de amaranten kozen een hoog opgehangen nestkastje.

De 3 koppels legden elk 4 eieren. Nestcontrole werd nog maar achterwege gelaten, maar later bleken alle eieren bevrucht te zijn.

Op 28 juli werden de eerste jongen geboren, ze werden prima gevoerd. Het voedsel bestond uit buffalowormen, stukgeknipte ontvelde meelwormen, nierepoppen en er werden takken met uis opgehangen.

Na 7 dagen werden ze geringd, de ouders vlogen na het ringen weer direct met voedsel naar het nest. Tot heden verliep alles naar wens. Met volle moed werd ook het 2de nest geringd. 's Avonds lagen de jongen echter allemaal dood, verspreid door de hele volière.

Met een beetje angst werd het 3de nest, geringd dit verliep gelukkig weer goed (vermoedelijk door het late ringen, 9de dag).

Na enkele weken lagen er nog 2 vuurvinken dood in het nestkorfje. Kan dit zijn door te weinig ruimte?

Met de overgebleven vogels ging het goed en na 17 dagen vlogen alle jongen uit.

De amaranten begonnen in september in hetzelfde nest nog aan een 2de broedsel. De vuurvinken deden niets meer. Aangezien het 's nachts al tamelijk fris was (5 - 12 graden) vreesde ik dat dit broedsel niet veel meer zou worden.

Er werden nog 3 eieren gelegd en de broedcyclus verliep goed. De 9de dag konden de jongen geringd worden en na 16 dagen verlieten ze het nest.

Na enkele dagen lagen er 2 jongen dood in de volière en toen werd er besloten alle vogels naar binnen te halen. De ouders brachten het 3de jong, ondanks deze ingreep groot.

Voor het 1e jaar met 3 koppels en de late aanvang met de kweek, was ik toch best tevreden met dit resultaat.

Opgemerkt moet nog worden dat deze vogels ook bij een temperatuur van 15 à 20 graden goed te houden zijn.

KALENDER 1986

DE BANDVINK

De Engelse benaming voor de bandvink is "cut-throat" en dat is bepaald geen "aardig" woord. Maar in dit geval is een vrije vertaling ervan "doorgesneden keel" vanwege de bloedrode streep die - alleen bij het mannetje - onder de keel doorloopt. Het verschil tussen de geslachten is duidelijk te zien. Deze aardige vinken bewonen grote delen van Afrika, de uitgestrekte steppegebieden die zich als een brede gordel uitstrekken van Senegal in het westen tot Erythraea en dan langs de costelijke helft van het zwarte werelddeel zuidwaarts tot in Zuid-Afrika. Zij voeden zich hoofdzakelijk met allerlei zaadjes; vooral die van diverse grassoorten schijnen ze lekker te vinden. Buiten de broedtijd ziet men deze vinken gewoonlijk in grote zwermen en vaak komen ze dan in de buurt van de dorpen en andere nederzettingen. Men zou ze dan met onze mussen kunnen vergelijken en rbt als onze "straatjongens onder de vogels" nemen ze graag een stofbad, wellicht beter gezegd een zandbad.

Bandvinken bouwen een stevig vrijwel rond nest met een kort tunneltje dat als ingang dienst doet. Ook kiezen ze wel de weg van de minste weerstand en annerzeken dan de nesten van bepaalde weervogels. De 4 of 5 eitjes worden door beide ouders beurtelings bebroed en de jongen worden na ongeveer 12 dagen geboren. Tijdens de broedtijd ziet men deze vogeltjes meestal in paren, maar zodra deze periode goed en wel achter de rug is, is het weer verzamelen geblazen.

Meindert de Jong

Groenvleugelduif

Tekst: Piet Voets
Foto: Cees Scholtz

Geschiedenis

De familie Chalcophaps bestaat uit twee hoofdsorten met in totaal negen verschillende ondersorten.

In dit artikel wil ik mij beperken tot de meest ingevoerde en gekweekte soort *Chalcophaps indica*, in het nederlands de groenvleugelduif.

De tweede belangrijke soort, *Chalcophaps stephani*, is al wel in zij het kleine aantallen, ingevoerd zodat ook van deze soort in de komende jaren nakweek is te verwachten.

De groenvleugelduif werd voor de eerste keer ingevoerd door het Osterley Park in Engeland en wel in 1794. De eerste kweekresultaten zijn, voor zover bekend, behaald door ene heer Russ te Berlijn in 1880. Nadien is de groenvleugelduif in grote getale ingevoerd en is er meer en meer mee gekweekt. Het is momenteel een van de meest voorkomende soorten bij de liefhebbers van tropische duiven.

Kleurkanaries

De standaardeisen in praktijk

Staalblauw

De staalblauwe kanarie is een vogel uit de zwartserie en heeft als bijkleur dominant of recessief wit. Het pigment (hoofdkleur) van de staalblauwe is zwart en dat noemt men eumelanine. Het is een intensieve vogel, dat houdt in dat de veren van de vogel kort zijn, waardoor de kleur feller is.

De bestreping op de rug moet kort en smal zijn, vleugel- en staartpennen zo zwart mogelijk. In het rugdek mag geen bruin te zien zijn, noch tussen de zwarte bestreping of in de vleugel- en staartpennen. Bruin wordt phaeomelanine genoemd.

De bestreping in de flanken moet kort zijn en goed zichtbaar. Snavel, pootjes en nagels zo zwart mogelijk.

Zoals gesteld is de bijkleur, de kleur van de ondergrond, dominant of recessief wit. Indien die ondergrond dominant wit is, kan er op de schouders of in de vleugel- en staartpennen wat geel of oranje te zien zijn. Dit komt omdat de dominant-

Verspreidingsgebied

De groenvleugelduif komt voor in geheel Zuid Azië, Filipijnen, Nieuw Guinea etc.

Beschrijving

Ze zijn zo groot als een tortelduif is plomper en heeft een kortere staart. De totale lengte van een volwassen vogel bedraagt 27 cm. Het voorhoofd en de oogstreep is wit overgaand in grijs naar schedel en nek. De schouderbanden zijn eveneens wit. Hals en borst zijn warm bruin van kleur, bovenrug en vleugels groen met een koperglans. De onderrug is grijs-zwart met twee grijze banden. De staart is zwartgrijs met zwarte uiteinden. Snavel en poten zijn rood. Het duivinnetje mist de witte schouderboog en wenkbrauwen verder is ze lichtbruin en matter van kleur.

Balts

De baltsende doffer laat een krachtig en diep hoo-hoo horen dat diverse malen wordt herhaald. De roep van een groenvleugelduif is zeer moeilijk te localiseren. Onder het roepen buigt de doffer zijn kop naar de borst en spreidt zijn vleugels zodat een zeer mooie schittering ontstaat op het groen van die vleugels. Indien het duivinnetje deze hofma-

kerij accepteert, zal in de regel al heel spoedig de paring volgen.

Kweken in gevangenschap

In de eerste plaats wil ik degene die plannen heeft om een paartje van deze duiven te kopen adviseren om een hier gekweekt spannetje aan te schaffen.

Groenvleugelduiven die pas geïmporteerd zijn gaan zeer moeilijk tot kweken in gevangenschap over. Dit kan soms wel drie tot vier jaar duren. Gekweekte exemplaren gaan over het algemeen al op een leeftijd van één jaar tot voortplanting over. Het zijn uitstekende volièrevogels, niet agressief en niet schuw. Het verdient wel aanbeveling om deze duivensoort een ruime goede beplante volière te geven. Als ze daarin goed gewend zijn zullen ze in het voorjaar vrij snel tot nestbouw overgaan. In tegenstelling tot de meeste duivensoorten, bouwt de groenvleugelduif een stevig nest. Ze broeden het liefst op een zo hoog mogelijke plek in de volière. De eitjes zijn roomkleurig. De tijd tussen het leggen van het eerste en het tweede ei duurt ongeveer 36 uur.

Het zijn zeer goede broedvogels en als men ze rustig hun gang laat gaan, komen na 14 dagen broeden de eitjes uit. Na ongeveer 14 dagen verlaten de jonge duiven het nest. Ze zijn dan warm-

bruin van kleur met op de borst zwarte streepjes. Omdat er zo gemakkelijk en goed met ze te kweken is, kon een mutatie niet uitblijven. In Texas USA werd een zogenaamde blauwvleugel gekweekt. Ze zijn van tekening hetzelfde als de wildvorm, de groenvleugel, alleen het groen is dan blauwzwart geworden en is de totaalkleur van de vogel wat donkerder. Ik heb thans een drietal paartjes van deze mutatie en ik hoop er weldra mee te kunnen kweken.

wit-factor een **gedeeltelijke** beletter is van de gele of oranje vetstofkleur. De recessief-wit-factor is een **totale** beletter van geel of oranje vetstofkleur. Indien de staalblauwe kanaries een recessief witte bijkleur hebben, heeft dat tot voordeel dat de vogels totaal geen gele of oranje aanslag laten zien.

Een goede staalblauwe kanarie laat de volle blauwstructuur zien en dat geeft een helder beeld dat het eventueel nog aanwezige bruin verdringt. Voorts is vereist een goede egale kleurverdeling over het gehele lichaam. De totale bevedering moet zwartachtig blauw van kleur zijn, ook op het onderlichaam.

Kweekadvies

Man staalblauw maal een groene pop die matig intensief of licht schimmel moet zijn of een soortgelijke groene man maal staalblauwe pop.

Goudgroene man maal blauwe matig intensieve pop of omgekeerd. Tevens is mogelijk staalblauwe man maal blauwe

pop alhoewel dit bepaald geen paring is die een beginnend liefhebber moet toepassen. Twee maal de witfactor kan wel eens een dodelijke werking hebben op de kiemcel.

Bij vogels met de recessief witte bijkleur ligt het iets anders. Men kan dan paren staalblauw recessief maal groene pop welke split is voor recessief. Split wil zeggen erfelijk voor in dit geval recessief. Zo'n split vogel heeft die recessief-factor wel in zich maar laat deze niet zien. Hij geeft die echter wel door in het nageslacht.

De recessief-wit-factor is een onafhankelijke factor, dat wil zeggen dat zowel de man als de pop split kan zijn voor deze factor.

Bij deze kleurslag dient men zeer goed te letten op de fijnheid van de pigmentbestreping, ook in de flanken. De kweekvogels moeten ook zo min mogelijk bruin laten zien in de bevedering. Zorg er tevens voor dat de kweekvogels een goede blauwstructuur bezitten.

Veel voorkomende fouten zijn: Bestreping te breed en/of te lang, rug, borst, schouders en/of vleugels nog te bruin; hoorn delen (snavel, poten en nagels) niet donker genoeg; witte nagels, geen of zwakke flankbestreping.

Bijkleur: Onvoldoende blauwstructuur; niet volledig intensief; in flanken, dijen en op het onderlichaam te licht (te wit); storende aanslag in schouders en/of vleugel- en staartpenen.

Voor wat de tentoonstelling betreft, de mannelijke exemplaren benaderen het dichtst de standaard. Poppen zijn meestal iets te mat of te bruin.

Staalblauwe, blauwe, goudgroene en groene kanaries kan men zodra ze zelfstandig zijn, het beste huisvesten in open volière's. De zon kan er toe bijdragen dat ze een mooi helder rugdek krijgen en donkere hoorn delen.

Piet Verdult

Het bepalen van voedselopname

II. Bepaling van de voedsel(energie) opname

Zoals reeds vermeld, is de energiebehoefte afhankelijk van het lichaamsgewicht. Wij dienen dus het normale lichaamsgewicht ten naaste bij te kennen. In figuur 1 is voor kromsnaveligen de samenhang tussen lichaamslengte en het normale gewicht te zien. De daarin gebruikte gegevens zijn ontleend aan Forshaw (1975), Kaal (1982) en aan door de auteur zelf verzamelde gegevens. Onder lichaamslengte wordt verstaan de lengte van de vogel van kop tot staartbasis. De lengte van de staart wordt niet meegerekend omdat de laatste niet in een vaste verhouding staat tot de lichaamslengte.

Natuurlijk kan men ook de vogel wegen. Echter wanneer de vogel in een slechte konditie is zal het lichaamsgewicht beduidend af kunnen wijken van de bij de lengte behorende normale waarde. En de normale waarde is nodig om de noodzakelijk op te nemen hoeveelheid voedsel te kunnen bepalen.

Op basis van de energiewaarde van het voedsel (OE waarde) en de berekende

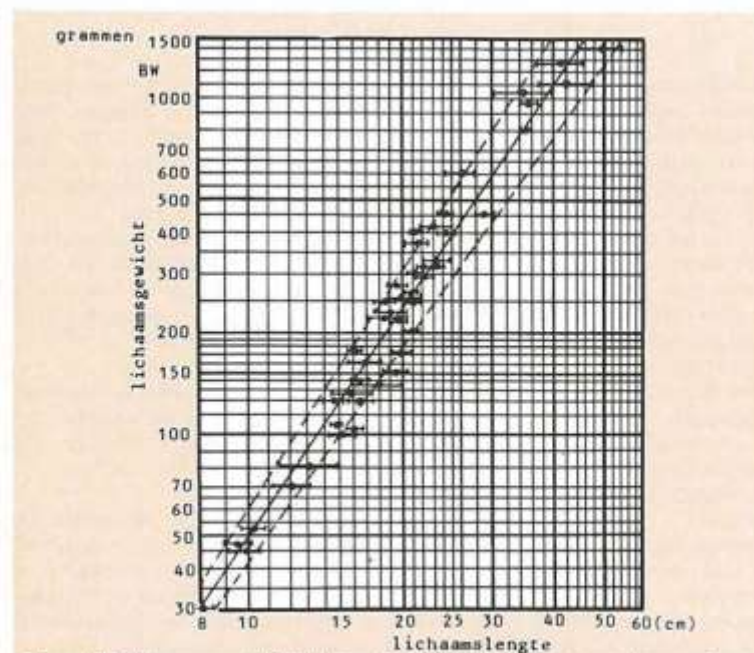
energiebehoefte van de vogel per dag kan de te verwachten voedselopname per dag worden bepaald. Dit is in de hierna volgende voorbeelden uitgewerkt. Waarnodig is een schatting gemaakt van de hoeveelheid essentiële aminozuren die in het opgenomen voedsel aanwezig is.

a. Voedselopname tijdens de rust of accumulatie periode.

De gebruikte vogel is een volwassen valkparkiet die in goede konditie verkeert. Lichaamsgewicht ca. 100 gram. Huisvesting in een kooi van $0,55 \cdot 0,4 \cdot 0,3$ mtr in de huiskamer bij 20 graden Celsius.

Daglengte 15 uur, waarvan 13 uur in de kooi en 2 uur vrij rondvliegen in de kamer (ruim 6 meter lang).

Voor BW = 100 gram:		
ruweiwitbehoefte 0,4 gram/dag		(tabel 1)
rustenergie	= 75,3 kJ	(tabel 1)
energie voor mobiliteit in kooi van 0,5 mtr geeft $M = 0,5 \cdot 75,3 = 37,65$ kJ		(tabel 2)
daglengte correctie $13/12 \cdot 37,65$	= 40,79 kJ	
2 uur vrij vliegen ($M = 2$), dus $2 \cdot 2/12 \cdot 75,3$	= 25,10 kJ	(tabel 2)
warmte verlies bij 20 graden	= 4,20 kJ	(tabel 1)
totale energiebehoefte	145,39 kJ/dag	

Figuur 1. Het lichaamsgewicht (BW) als functie van de lichaamslengte voor kromsnaveligen. De lichaamslengte is gedefinieerd als de afstand tussen kop en staartbasis.

De energiewaarde van ruweiwit komt overeen met 17,57 kJ/gram; voor 0,4 gram is dit $0,4 \cdot 17,57 = 7,03$ kJ/dag.

De berekende totale opname voor het genoemde zaadmengsel (14,468 kJ/gram zaad, tabel 3) is

$$\frac{145,39 + 7,03}{14,468} = 10,54 \text{ gram bruto zaad/dag}$$

Het gemiddelde zaadverbruik van de valkparkiet, gedurende drie opeenvolgende dagen per dag gemeten, was 8,67 gram nettozaad/dag, hetgeen overeenkomt met $8,76 \cdot 1/0,853 = 10,16$ gram bruto zaad/dag.

De afwijking van de voorspelde t.o.v. de gemeten hoeveelheid bedraagt hier 3,6%.

Het is nu goed te begrijpen, waarom zich in het genoemde voorbeeld geen problemen als gevolg van voeding zullen voordoen. Door de dagelijkse activiteit van de vogel is de hoeveelheid RE die dagelijks via het voedsel wordt opgenomen ca. $0,134 \cdot 10,16 \text{ gram} = 1,36$

me bij parkieten 1 2 3 4 5

gram/dag. Na aftrek van de dagelijkse RE behoefte van 0,4 gram is het surplus aan ruweiwit per dag ruimschoots voldoende om geheel te kunnen voorzien in de essentiële aminozuren behoefte, ondanks het potentiële tekort aan lysine en cystine per gram zaad.

Toegepast op en gemeten aan enkele soorten gezonde volwassen parkieten gaf, afhankelijk van de omstandigheden waaronder de vogel verkeerde, het volgende resultaat:

	berekende voedselopname/dag	gemeten voedselopname/dag	afwijking
Bourksparkiet	6,74 gram brutozaad	6,89 gram brutozaad	2,2%
Pruimkop parkiet	9,66 gram brutozaad	9,96 gram brutozaad	3,1%
Halsband parkiet	16,87 gram brutozaad	16,95 gram brutozaad	1,0%
Witvoorhoofd Amazone	18,4 gram voedsel	18,9 gram voedsel	2,7%

Volledigheidshalve dient te worden vermeld, dat bij de genoemde vogels in de noodzakelijke vitaminebehoefte werd voorzien. Bij de Bourksparkiet moet tevens worden opgemerkt dat in de gebruikte OE waarde de bijdrage van het saffloerzaad niet was meegerekend omdat deze parkieten dit zaad lieten liggen. De metingen aan de witvoorhoofd amazone werden uitgevoerd met een voer, waarin te pellen zaden ontbraken.

b. Voedselbehoefte tijdens de legperiode

De duur van de eivorming (van ovulatie tot uitstoting) bedraagt ca. 24 uur. Dit betekent dat in een etmaal het vogellichaam de bestanddelen voor een ei moet aanleveren. De gemiddelde procentuele samenstelling van een ei bij nestblijvers, waartoe parkieten behoren, is in tabel 6 gegeven.

	% RE	% RV	% RC	% KH	% as	% V	% mineraal			
a.	11,54	10,5	0	0,84	0	69,3	7,67			
	Isol	Leu	Lys	Meth	Cys	Fen	Tyr	Thr	Try	Val
b.	6,7	10,8	7,7	4,1	3,5	6,6	5,3	6,3	2,0	8,2

Tabel 6. Gemiddelde procentuele samenstelling van een parkietenei:

- de bestanddelen in gewichtsprocenten,
- de in het eiwit aanwezige aminozuren in gewichtsprocenten.

Uit verschillende bronnen, zoals Fors-haw (1975) en uit eigen metingen is af te leiden dat de gemiddelde waarde van

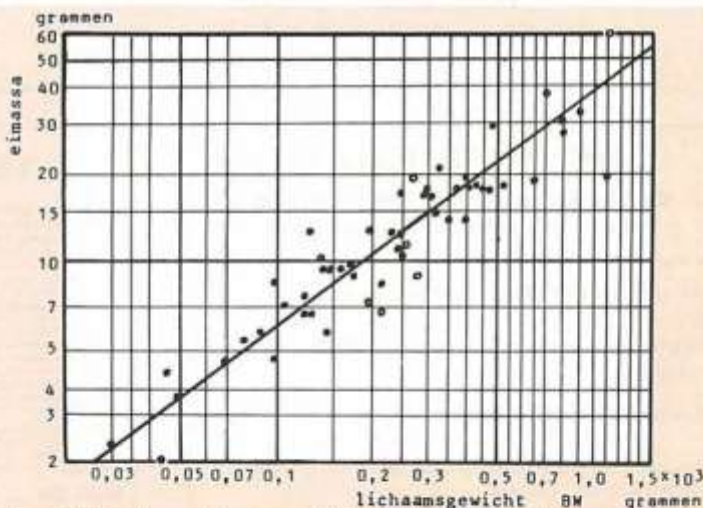
de eimassa in een bepaalde relatie tot het lichaamsgewicht staat. Deze is vastgelegd in figuur 2, waarin aan de hand van het lichaamsgewicht van gezonde kromsnaveligen het gemiddelde gewicht van de eimassa kan worden afgelezen.

We kunnen derhalve redelijk zeker een voorspelling doen omtrent de hoeveelheid bestanddelen, die het vogellichaam in een etmaal voor de vorming

ralen in eerste instantie uit de lichaamsvoorraad, die als buffer fungeert, kunnen worden betrokken. Aanvulling heeft niet onmiddellijk te gebeuren. Dit geldt in veel mindere mate voor het benodigde lichaamseiwit. Om op peil te blijven, moet dit vrij direct via het voedsel worden opgenomen.

Voor de valkparkiet uit ons voorbeeld betekent dit dat naast de dagelijkse eiwitbehoefte van 0,4 gram RE tenminste nog 1,16 gram RE per dag extra moeten worden opgenomen voor de eivorming. Deze 1,16 gram RE wordt als volgt bepaald:

$11,54/100 \cdot 5,5 \cdot 1,82 = 1,16$ gram RE
 waarin 11,54 het RE percentage voor een ei is (tabel 6, rij a), 5,5 het gewicht van het ei in grammen (zie figuur 2) en

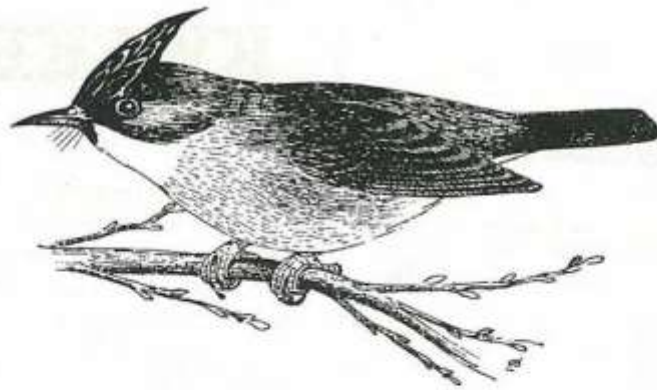
Figuur 2. Relatie tussen lichaamsgewicht (BW) en de eimassa voor kromsnaveligen. De cirkels hebben betrekking op een enkel ei, de gesloten punten op het gemiddelde van meer dan een ei.

1,82 gelijk is aan $1/0,55$, zijnde de reciproke waarde van de verteringscoëfficiënt.

De totale ruweiwit behoefte per dag is dus $0,4 + 1,16 = 1,56$ gram/dag.

Dit komt minimaal overeen met de 13,39 % RE die zich in het gebruikte voedingszaad bevindt. Op basis van dit zaadmengsel is daarvoor minimaal nodig $100/13,39 \cdot 1,56 = 11,6$ gram bruto zaad/dag.

door J. Vredenburg

Kweek met zwartkin timalie's

Greet Roeten.

Sinds begin 1985 ben ik in het bezit van een paartje Zwartkin timalie's, *Yuhina nigripimenta*. Toen ik ze kreeg waren ze voor mij totaal onbekend en dat juist spoorde mij aan er alles aan te doen om kweekresultaat te behalen. Mijn volière is gesitueerd op een niet in gebruik zijnde slaapkamer en is L-vormig. In die volière staan een paar planten en nog wat kale boomtakken. Bovendien hadden we daarin ook nog een opgepotte conifeer geplaatst en daarin werd door de timalie's een mooi bolvormig nestje gebouwd. Onder dat nest bevond zich een invlieggaatje maar deze liep als het ware dood, gaf geen toegang tot het eigenlijke nest. Het is mij nooit goed duidelijk geworden wat hiervan de bedoeling was maar ik vermoed dat die ruimte was bestemd om als slaapplek te dienen voor het mannetje. Het duurde niet lang of er waren enkele groen gespikkelde eitjes gelegd en kwam het popje tot broeden. Kort daarna kwam het gehele legsel op de bodem van de volière terecht, dus verloren. Spoedig daarna het tweede legsel en jawel de jongen kwamen goed uit. Geen reden tot vreugde overigens, want die jongen waren gewoon niet gevoerd dus gingen ze dood. Het derde legsel ging, ondanks een rijkelijk aanbod aan buffalwormpjes, meelwormen en mierenpoppen, eveneens ten gronde. De jonge vogels werden niet ouder dan ongeveer een week. Ik was het toen behoorlijk zat en toog op informatie uit. Sprekend met een keurmeester werd het mij duidelijk dat de meelwormen vermoedelijk de

schuld van alle narigheid waren. Van daar dat ik de meelwormenverstrekking resoluut minderde en daarvoor in de plaats kleine krekels aan de vogels verstrekke. Ik kan nu zeggen dat ik prima geadviseerd ben want wat bleek, kort na het tenietgaan van het derde legsel had het popje wederom drie eitjes gelegd, steeds in hetzelfde nestje, welke keurig zijn uitgekomen. De drie jongen werden nu door beide oudervogels optimaal gevoerd. De eerste week verstrekke ik aan die oudervogels buffalwormpjes, krekels, mierenpoppen, Cé-Dé eivoer vermengd met Claus insectenvoer en het geheel wat vochtig gemaakt. Op een leeftijd van 12 dagen vlogen de drie jongen uit. Ze zaten al helemaal in de veertjes compleet met kleine zwarte kuifjes. Binnen drie weken waren ze zelfstandig en begon hun gevederde ook al meer kleur te krijgen. Het zijn ontzettend leuke vogeltjes, maar wel erg bedrijvig dus druk. Buiten het normale hiervoor genoemde voedsel gaf ik ze ook wat honingwater; verdunde bloemenhoning. Tot nu toe gaat het uitstekend, begin november had ik zeven jongen op stok en op 12 november is weer een nestje met vier uitgekomen. Zij nog vermeld dat in de kamer waar de volière staat, een constante temperatuur heerst van 20 tot 22°C en dat in de volière ook enkele gouldamandinen en nog wat andere tropen zijn gehuisvest. De vogels voelen zich duidelijk goed. Waar het de timalie's betreft, ze schijnen gewoon door te gaan; het is en blijft een verbazend stel oudervogels.

Fazantenonderzoek

Op het centrum voor onderzoek en voorlichting voor de pluimveehouderij Het Spelderholt te Beekbergen, is gedurende 5 jaar onderzoek verricht m.b.t. het vergroten van de overlevingskansen van Koklassfazanten. Aanleiding tot het onderzoek, dat op verzoek van de Wereld Fazanten Organisatie werd uitgevoerd, was dat bij vele soorten fazanten de kuikens bij de geboorte minder vitaal zijn en min of meer ernstige pootafwijkingen hebben. Verondersteld werd dat de oorzaken van deze problemen gelegen kunnen zijn in een erfelijke aanleg, een ondoelmatige voeding of aan het feit dat de eieren in een broedmachine worden uitgebroed.

Omdat 18 van de 48 soorten fazanten met uitsterven worden bedreigd, wordt veel in het werk gesteld te voorkomen dat bedreigde soorten zowel in de natuur als in gevangenschap zullen verdwijnen. Dit onderzoek beoogde de oorzaken van pootafwijkingen bij pasgeboren kuikens van Koklassfazanten te achterhalen. De resultaten van het onderzoek zijn gepubliceerd in een 50 pagina's tellend verslag, bestaande uit 18 hoofdstukken. Het bevat 12 tabellen en 25 kleuren zwart/wit afbeeldingen. Het is te verkrijgen door overmaking van f 10,- op giro 914611 t.n.v. Het Spelderholt, Beekbergen met vermelding van Uitgave Fazanten.

Wildzang houden

Als men in aanmerking wil komen voor een vogelvergunning K, waarmee u straks de eigen kweek geringde wildzang legaal mag vervoeren naar en van de tentoonstellingen en naar derden ter overdracht, moet men in het bezit zijn van een register. Men verplicht zich om in dat register nauwkeurig het bestand van de eigen wildzangvogels bij te houden. Zij die nu met wildzang beginnen en nog geen register hebben kunnen dit te allen tijde aanvragen bij het bondsbureau. Let wel op, zij die later dan 1 mei in het bezit komen van een register, komen niet in aanmerking voor een vogelvergunning K geldend voor het lopende jaar.

Grasparkieten in Lutino en albino

door H.H. Bakker

Een der mooiste kleurslagen bij de grasparkieten zijn de albino en lutino variteit.

In tegenstelling van alle getekende vogels, mag deze inovorm liefst helemaal geen tekening tonen.

Om dat te bereiken is er wel wat selectie en geduld voor nodig aler je kan zeggen; dat je er bent.

Afgezien van de standaardeis, dat lutino een diep gele kleur en de albino volslagen wit moet zijn, waarbij voor beide kleurslagen bovendien nog geldt dat ze vrijwel zonder enige aanslag moeten zijn, is er nog de eis van formaat en type. De standaard stelt nogal optimistisch, dat voor de ino's dezelfde eisen voor de fysieke eigenschappen gelden als voor de getekende normalen.

In de praktijk van de kweek is het toch moeilijk, om het goede formaat er in te houden.

Dit geldt nog des te meer voor de albino.

Desalniettemin sta ik wel achter deze zware standaardeis.

De lutino en albino grasparkiet is een koninklijke vogel die uiteraard het mooiste is, als ook het formaat er is.

In het algemeen leggen de ino's het qua kwaliteit af tegen de dominante normalen.

Dit hoeft per defenitie NIET zo te zijn. Door kennis en ervaring uit te wisselen, kom je al gauw tot betere resultaten.

De trage vooruitgang van de kwaliteit van de ino's is voor een groot deel te wijten aan gebrek in specialisme.

Het is niet als verwijt bedoeld, maar de

ino zit in het algemeen er ook toevallig tussen. Er wordt geen echt werk van gemaakt.

Het is een bekend feit, dat als je veel kleurslagen kweekt, je aandacht over veel items met zeer veel specifieke moeilijkheden moet verdelen. Dit gaat onherroepelijk ten koste van de kwaliteit van alle vogels. Men is in zo'n geval ook veel minder geneigd om tot echte stamvorming, met alle voordelen van dien, over te gaan.

Willen wij als kwekers van TT grasparkieten ook internationaal meer mee gaan tellen, dan zal de kweker zich zeker een doel moeten stellen en zich vast moeten bijten, in die variteit, die hij zich uitkiest.

Om wat voor kleurslag het ook gaat, doet het er niet toe.

Heb je enige naam gemaakt, dan zal je zien, dat men je opmerkt in dat specialisme en men je weet te vinden, voor raad en daad.

Het is duidelijk, dat het op deze wijze bedrijven van de hobby minder kost. Verder is er nog het grote voordeel, dat je al gauw met "geestverwanten" diep kan ingaan over hetzelfde onderwerp.

KWEKEN

Hoe we kweken, in broedkooien of volières, en wat we kweken is van minder belang als we de eigen kweek vogels maar voorzien van een zogenaamde vaste voeding. Het tijdstip van ringen is per vogelsoort verschillend, kan zelfs in eenzelfde soort nog verschillend zijn. Er ligt ergens een gemiddelde op de zevende dag. Kanaries kunnen het beste worden geringd als de uitwerpselen op de rand van het nest liggen. Dat is het bewijs dat de oudervogels die uitwerpselen niet meer weghalen.

Het is namelijk bij eerder ringen altijd mogelijk dat de ring voor iets wordt aan gezien dat niet in het nest thuishoort. De oudervogels pikken het dan weg en brengen het buiten het nest, inclusief de vogel die aan dat voor hen vreemde voorwerpje vastzit. Hoe properder de vogels zijn des te moeilijker is het om jonge vogels te ringen. Bij wildzang en bepaalde tropische vogels geldt dat in sterke mate. Het beste kan men in die gevallen de ringen zwart maken of met een stukje ventielslang omwikkelen. Ze vallen dan niet meer op. Op die manier is er op een verantwoorde wijze te ringen.

Als we de te ringen vogels uit het nestje halen, doen we dat vanzelfsprekend wel voorzichtig. Vooral als het uit een in het groen verscholen en moeilijk toegankelijk nestje is, waarbij we er voor zorg dragen dat er niets wordt vernield.

We houden het vogeltje met de buik omhoog in een van onze handen. Een van de pootjes houden we tussen duim en wijsvinger vast op de bal van het voetje en drukken daarbij het achtteentje tegen het loopbeen aan. Met de andere hand schuiven we om de drie naar voren gestoken voortteentjes het ringetje. Het gebeurt wel eens dat deze drie voortteentjes zich niet mooi bij elkaar en lang gestrekt houden. Steek ze in dat geval even in uw mond en bevochtigt ze wat

N DE PRAKTIJK

OVER RINGEN

met speeksel, in de regel lukt het dan wel. Let er wel op dat ook inderdaad de drie teentjes door het ringetje gaan. Zit het ringetje tegen de bal van het voetje, dan houden we de aan de andere kant van het ringetje uitstekende drie teentjes vast en met de duim en wijsvinger van de hand waarin we het vogeltje vasthouden, trekken we heel voorzichtig het ringetje over de bal van het voetje en schuiven het zo ver mogelijk door. Met een gepunt luciferhoutje halen we het achterteentje uit de ring, vaak gaat het overigens ook wel zonder zo'n gepunt houtje, en gebeurt in het.

Parkieten hebben klimvoeten en dat betekent dat zij twee voortenen en twee achtertenen hebben. In de meeste gevallen lukt het wel om in eerste instantie drie teentjes door het ringetje te schuiven, dan de ring door te schuiven om tenslotte het vierde teentje ook vrij te maken. Lukt dat met die drie teentjes niet, dan halen we eerst de twee voortentjes door het ringetje en vervolgens de twee achterteentjes.

Geheel ten onrechte wordt soms tegen het ringen van jonge vogels opgezien. Toch is het echt niet zo moeilijk en we behoeven er beslist niet bang voor te zijn dat we het jonge diertje pijn doen. Ook wordt zo'n nestje jonge vogels er niet door verstoord. Wel moeten we met overleg en zelfverzekerd te werk gaan. U zult merken dat het gewoon een handigheidje is. Als u het echt niet aandurft, laat het dan eens door een meer ervaren collega liefhebber voordoen.

Probeer ook het juiste tijdstip van ringen te peilen. Er ligt wel een gemiddelde op de zevende dag, maar kleine troepen bijvoorbeeld, kunnen soms nog geringd worden tegen dat ze uitvliegen. Het is allemaal maar net welke vogelsoort het betreft terwijl het tevens afhangt in welke mate de jonge vogels gedurende de eerste dagen gevoerd worden en dus groeien. U kunt dat het beste allemaal zelf bekijken.

Als jonge vogels op een te vroeg tijdstip worden geringd, bestaat de kans dat door alle gewriemel in het nestje het ringetje weer net zo vlot van het pootje afschuift. Als u daar dan geen erg in hebt, dan blijft zo'n jong wel ongeringd. Regelmatige observatie is ook in dit verband erg goed. Als de vogels sneller zijn gegroeid dan u verwachtte en hun pootjes al wat te dik zijn voor de juiste

ring, dan wordt het een moeilijke zaak. U kunt dan nog proberen om dat pootje met wat vaseline in te vetten zodat het ringetje wat gemakkelijker kan schuiven. Forceer echter absoluut niets en als het echt niet meer gaat moet u er onherroepelijk mee stoppen, dan maar ongeringd, niets aan te doen. Gaat u namelijk wel door, dan bestaat de kans dat het diertje invalide wordt en dat mag onder geen enkel beding.

Nogmaals, als u met betrekking tot het ringen niet helemaal zeker van u zelf bent, ga dan eerst eens bij een ervaren liefhebber kijken hoe die het doet. Vraag desnoods aan zo iemand of hij uw eerste vogels wilt ringen en laat u daarbij uitgebreid adviseren. Wij zijn er van overtuigd dat u het daarna zelf kunt.

Ring ook niet te vroeg op de dag. Het beste tijdstip is tegen de avond. De prope vrouwtjes zijn dan wat uitgewerkt en het gevaar dat de jonge vogel met ring en al uit het nestje wordt gegooid is klein. De andere dag kunnen we dan in de morgenuren controle houden en als dan alles nog ongewijzigd is, is het grootste gevaar geweken.

Waarom moeten we ringen?

Welnu, op de eerste plaats kunnen we met een geringde vogel aantonen dat we die zelf hebben gekweekt. Op de ring staan enkele gegevens, namelijk het jaar van geboorte, het kweeknummer van de liefhebber en het volgnummer van de ring. Bovendien, als we de juiste maat ring gebruiken, kan die bij een volgroeide vogel niet meer op de normale wijze van het pootje worden geschoven, vandaar de term 'vaste voering'. Zo'n vogel heeft dus altijd een geboortebewijs bij zich.

Volwassen vogels kunnen met de voor de soort vastgestelde ring niet worden geringd, daar zijn hun pootjes dan te dik voor. Ringen kun je alleen bij nestjongen aanleggen omdat hun pootjes nog klein en met betrekking tot voor- en achtertenen soepel zijn.

Door middel van de ring kunnen we ten alle tijde nagaan hoe oud de vogel is, het geboortjaar is immers op de ring vermeld. Als er door de liefhebber een kweekadministratie wordt bijgehouden kan, mede door het volgnummer van de ring, worden nagegaan uit welke oudervogels de vogel is geboren, welke kwaliteiten of welke negatieve trekjes die oudervogels hadden etc., kortom het

maakt het allemaal wat gemakkelijker om de doopceel van de vogel te lichten. Tenslotte kunnen we met geringde vogels ook meedoen aan tentoonstellingen.

Hebben we tot nu toe gesproken over HET ringen, laten we ook nog even ingaan op DE ring. Zoals u wellicht weet heeft de NBvV zelf de ringen in eigen productie genomen. Ze worden geheel automatisch vervaardigd en dat is uniek in de wereld. Na het overwinnen van wat kinderziekten, kan nu worden gezegd dat er een kwalitatief goede ring wordt afgeleverd. Het enigste is dat de tekens op de ringen klein zijn en sommige kwekers hebben wat moeite om die tekens te lezen. Het is echter wel zo dat door het gebruik van de ringen de leesbaarheid beter wordt. Niettemin zal er binnen enige tijd de ringen vanaf 2.9 mm kunnen worden voorzien van grotere tekens en dan is dat euvel ook opgelost. Immers, grotere tekens zijn gemakkelijker te lezen. Er wordt van de ringen die de bond levert, wel eens gezegd dat ze van een zachter materiaal zijn gemaakt dan vroeger. Niets is minder waar, het aluminium is zelfs harder dan waarvan de ringen voorheen door derden werden gemaakt. Naast aluminium ringen worden ook stalen ringen geleverd vanaf de maat 4.5 mm. De 4.5 mm ringen zijn speciaal bestemd voor agaporniden. In toenemende mate worden er agaporniden gekweekt die de onhebbelijke gewoonte hebben om aan de ringen te knagen. Vooral bij doorgeweekte mutanten komt dit steeds méér voor. De vogels knagen de ringen zodanig glad dat de tekens als het ware geheel worden weggeveild of in elk geval totaal onleesbaar zijn. Boze tongen beweren dat zulks aan de kwaliteit van de ringen ligt. Dat is een absoluut foute veronderstelling. Tegen knagende agaporniden is geen enkele aluminium ring bestand. Vandaar het advies aan de kwekers van agaporniden, ring ze, zeker als ze ook die knagende gewoonte hebben, met stalen ringen. Die ringen zijn weliswaar wat duurder, daar is helaas niet aan te denken, maar die meerkosten zijn het meer dan waard.

Japanse of Siberische pestvogel *Bombycilla japonica*

Een geslaagde kweek

Van de echte pestvogels Bombycillinae uit de Noordelijke gebieden van de Oude en de Nieuwe Wereld zijn drie soorten bekend: de gewone pestvogel *Bombycilla garrulus*, de Amerikaanse of cederpestvogel *Bombycilla cedrorum* en de Japanse of Siberische pestvogel *Bombycilla japonica*. Met hun zacht bruinachtig verenkleed en indrukwekkende kuif zijn het bijzonder interessante vogels, die uitstekend in de volière zijn te houden. Het verenkleed mag dan wat eenvoudig zijn, maar bij zo'n gedistingeerde vogel speelt dit hoegenaamd geen rol. Tot op zekere hoogte zou men hier van drielingsoorten kunnen spreken, die zo sterk op elkaar lijken, dat ze in het verleden ongetwijfeld uit één stamsoort zijn ontstaan. De verschillen in het verenkleed kunnen als een voortplantingsbarrière worden beschouwd, die er zo goed mogelijk voor zorgt dat kruisingen niet voorkomen, al is daarmee zeker niet gezegd dat dit nooit gebeurt.

De gewone pestvogel van Noord-Scandinavië tot Kamchatka, West-Canada en Alaska is voornamelijk roze bruin met grijze stuit, zwarte slagpennen met geel en wit, een zwart masker en een gele eindzoom aan de staart. De kleine slagpennen zijn van wasachtige rode aanhangsels voorzien, die als de **lakstaafjes** bekend zijn. De Amerikaanse of cederpestvogel is wat bleker en soberder van kleur en mist de witte vleugelvlekken. Ook hier komen de genoemde **lakstaafjes** voor. Wordt aangetroffen in de noordelijke USA en Zuid-Canada. Dan is er nog de Japanse of Siberische pestvogel, die een rode streep over de staart heeft, terwijl de rode, lakachtige hoornplaatjes op de vleugels worden gemist. Men krijgt de indruk dat die staafjes van de gewone en Amerikaanse of cederpestvogel en de rode staartstreep van de Japanse verwant in dienst van de signaalcommunicatie staan. Men heeft voor een goed sociaal contact blijkbaar of het één of het ander nodig, terwijl het geen zin heeft om beide opvallende signalen te hebben. De Japanse of Siberische pestvogel broedt in delen van Oost-Siberië en Noord-Mandsjoerije. Het is eigenlijk beter om van Siberische pestvogel te spreken, omdat hij niet uitsluitend in Japan wordt aangetroffen, maar de naam Japanse pestvogel is min of meer ingeburgerd en is bovendien een vertaling van de wetenschappelijke naam.

Ongetwijfeld was het een gelukkige omstandigheid dat de heer H. Reijs te Waalre zomer 1985 van twee verschillende paartjes een nest Japanse pestvogels heeft gehad, waarvan één jong met succes kon worden opgekweekt. Hierbij konden verschillende interessante waarnemingen worden gedaan, die door mevrouw N. Reijs werden beschreven. De resultaten hiervan willen wij de

lezers niet onthouden: ze zijn ongetwijfeld belangrijk voor de praktijk. Het legsel bleek uit vijf eieren te bestaan. Tijdens het broeden (broedkooi 150 x 100 x 200 centimeter) bleek het vrouwtje zeer nestvast te zijn en het nest slechts voor korte uitstapjes te verlaten. Grotendeels werd ze door het mannetje op het nest gevoerd. Daarbij bleek ze zeer zeker geen afwachtende houding aan te nemen, maar bij aanhouden haar partner duidelijk te laten merken hoe het er mee stond. Ze dwong hem als het ware om voedsel te brengen. Eerst kwamen twee jongen uit het ei, de beide volgende dagen telkens nog één, terwijl het vijfde ei een afgestorven ongeveer acht dagen oud embryo bleek te bevatten.

Zie in dit verband ons artikel over de ontwikkeling van het vogelembryo, dat in dit tijdschrift zal verschijnen.

Na het uitkomen van de jongen bleek het mannetje een zorgzame vader te zijn, die heel wat tijd bezig was om muggen te zoeken. Belangstelling voor vliegen kon niet worden geconstateerd. De gevangen muggen werden met water in de broedkooi gebracht. Uiteraard was er heel wat nodig om de hongerige snavels te vullen en zo werden de hoeveelheden muggen al spoedig te klein. Er werd toen op voeding met sprinkhanen overgegaan, die door het mannetje met graagte werden geaccepteerd.

Bij de voedselvoorziening bleek het mannetje duidelijk de leiding te hebben. Niet alleen het vrouwtje, maar ook de jongen werden door hem gevoerd, waarbij het vrouwtje weer voedsel door gaf aan de jongen. Na drie dagen sprinkhaanvoeding kwam er echter een lelijke kink in de kabel en werden de jongen door het mannetje niet goed meer verzorgd en gevoerd en bleek hij er kort en goed een rommeltje van te maken. Zo lieten de vaderplichten van het mannetje te wensen over en het moet niet uitgesloten worden geacht, dat hij inmiddels gereed voor een nieuw broedsel was. De jongen liepen gevaar aan de honger dood ten gronde te gaan en daarom werden de beide overgebleven jongen uit het nest gehaald om te proberen ze met de hand groot te brengen. Na één dag was het jong echter dood en was er nog slechts één overgebleven. Dit groeide echter voorspoedig op en had eind oktober een goed-verlopende rui achter de rug. Het bleek een mannetje te zijn. Tot een tweede broedsel kwam het niet, want inmiddels was het vrouwtje tot ruien gekomen, als gevolg waarvan ze helemaal geen belangstelling meer voor de voortplanting had.

Bij het tweede paar werd een nest met vier eieren verkregen, die alle uitkwamen. Het aangeboden sprinkhaanvoedsel werd echter geweigerd en zo gingen deze jongen na twee dagen zonder uitzondering ten gronde.

In ons artikel **Pestvogels** Onze Vogels nr. 6 1988 hebben wij het verdedigingsgedrag beschreven, waarop mevrouw Reijs uit eigen waarneming een interessante aanvulling kon geven. Zij nam later in het seizoen grote voliëre een uiting van een aanvalsgedrag waar. Een zich ook in de voliëre bevindende geelgors **Emberiza citrinella** (mevrouw Reijs spreekt ook nog van schrijver, wat zijn die volksnamen toch leuk, behalve schrijver ook nog geelvink, gierstvink, gele muske, gierstjert, sip, gele haverkne, geelgierst, chuuk en drifter!) werd nogal agressief tegen een putter **Carduelis carduelis** (laten we hier ook maar de volksnamen noemen: elzenputter, distelvink, tukker en kletter) en een vink **Fringilla coelebs** (kwinker, blauwkop, boek-, kolf-, maan-, schel-, schild-, slag-, oost- en toetvink). De pestvogel was hierbij niet direkt betrokken, maar was blijkbaar van mening, dat er maar eens een eind aan het geharrewar moest komen. Hij vloog eerst in de richting van de putter en toen dit niet voldoende

bleek te zijn, ging hij even later resoluut achter de geelgors aan om deze op een ondubbeltzinnige manier op zijn plaats te wijzen. Opmerkelijk is dat hij happende bewegingen maakte, wat voldoende bleek te zijn om de geelgors te kalmeren. Mevrouw Reijs kreeg de indruk dat de Japanse pestvogel zich mede verantwoordelijk voelde voor de rust in de voliëre, en dit eventueel nog meer dan dat hij zichzelf aangetast voelde in zijn rust. Voor zover wij dit op de beschrijving kunnen beoordelen, is deze conclusie volkomen juist. In de happende bewegingen van de pestvogelman moeten wij ongetwijfeld een bepaalde vorm van signaalcommunicatie zien, waarbij met behulp van een signaal (in dit geval happende bewegingen) iets wordt meegegeeld (in dit geval nota bene niet aan een soortgenoot, maar aan een vreemde). De pestvogelman wilde als het ware zeggen dat het gedruve! nu maar eens uit moest zijn en dat hij anders zou weten wat hem te doen stond en dat hij de nodige maatregelen zou nemen. Een dergelijk gedrag bestempelt de pestvogel in elk geval tot een intelligente vogel, wat wij overigens door bepaalde waarnemingen ook al wisten. Verdere waarnemingen in dit opzicht zijn zeer zeker gewenst.

Broedgevallen van pestvogels in de voliëre blijken zeer zeldzaam te zijn. De eerste volledige kweek van de gewone pestvogel werd in 1964 door Meadow in Engeland tot stand gebracht en hij slaagde er ook in om de belangwekkende balts waar te nemen. Voor zover ons bekend werd met de Japanse pestvogel nog nooit een geslaagde kweek beschreven. Bravo bijgevolg en hulde! Laten andere liefhebbers hun gegevens en waarnemingen ook eens inzenden. Kunnen dan in een samenvattend artikel worden verwerkt en met elkaar komen wij dan ongetwijfeld verder. Tenslotte nog dit. Mevrouw Reijs deelde nog mee dat de vogel niet op tentoonstelling wordt gebracht, omdat haar man de conditie van de vogel niet in gevaar wil brengen. In dit opzicht kan men natuurlijk van mening verschillen, maar een feit is dat een dergelijk besluit wel getuigt van een grote bezorgdheid voor zijn dieren. Dat is iets wat ons plezierig aandoet, vooral in deze vaak zo ruwoerige tijd. Laten wij vogelliefhebbers de mensheid het goede voorbeeld mogen geven!

Tekst: prof. dr. Anthonie Stolk
Foto: C. Scholtz

Gewone Bosbes

(*Vaccinium myrtillus L.*)

Een heidesoort van onschatbare betekenis. Dat is de bosbes voor zowel mens als dier (lees vogels). Laten we daarom eerst maar eens bezien wat Thijssen over deze onvolprezen bosbewoner zoal geschreven heeft: "De rookkleurige, klokjesvormige bloempjes bleven in Mei en Juni misschien onopgemerkt, maar des te beter weet ge de blauw berijpte bessen te vinden. 't Is een genot, ze bij handen vol in te zamelen, of de takjes te plukken, waar ze bij twintigtallen aan zitten, om ze dan onder het wandelen op te peuzelen, zonder zorg voor blauwe tanden of paarse lippen. Dit is de blauwe boschbes".

Ziet u. Dat is heel wat. Maar er is nog meer! De vruchtjes bevatten, behalve het bij de mens zo geliefde rode sap, eeri schat aan kleine zaden. Van de bessen wordt wijn, likeur en conserven gemaakt. Net als de rozebottels, bevatten bosbessen een grote hoeveelheid vitamine C. Om deze reden wordt in Frankrijk een medicament vervaardigd, dat aan mensen die altijd bij lamplicht werken, wordt gegeven. Oorlogsvliegers aten voor een nachtvlicht dikwijls bosbessen, omdat zij in de duisternis dan beter zouden kunnen zien.

In de moderne tijd zijn het vooral ook astronauten die tijdens hun ruimtereizen voedsel nuttigen, waarin bosbessen verwerkt zijn.

Het behoeft ons niet te verwonderen, dat sommige voliërevogels, zoals vooral spreeuw- en lijsterachtigen, grote liefhebbers van de kostelijke bessen zijn. U kunt dat in het bos zelf gemakkelijk waarnemen! Talrijke paars-rode "vlekken" wijzen u de weg!

Vaccinium betekent, wat we al wisten, bosbes. De naam *myrtillus* moeten we vertalen in: een klein mirte-boompje. Zoals u wellicht weet, geniet mirte als vanouds een grote bekendheid. Datzelfde kan óók van de bosbes gezegd worden.

P.J. de Penning

Japanse Meeuwen

door Jos van Valkenburg

VERERVING

Voor wat betreft de elementaire begrippen van de erfelijkheidsleer wil ik u, die hierin geïnteresseerd zijn, aanraden het losbladige werk: "beknopte erfelijkheidsleer" bij de NBvV te bestellen. Het zou te ver voeren de gehele erfelijkheidsleer hierin te behandelen. Ik wil me dan ook beperken tot het uitwerken van enkele formules van kruisingen van diverse kleurslagen.

Om te beginnen wil ik u de volledige formule geven van een zwartbruine japanse meeuw gebaseerd op de nu bekende symbolen.

Deze formule is:

$z+//z+, r+//r+, p+//p+, Db+//Db+, rb+//rb+, K+//K+$

Hieronder een verklaring van de gebruikte symbolen welke reeds eerder in dit artikel bij de vederstructuur aan de orde zijn geweest.

$z+$ = wildvorm van z = zwakkere oxidatie van zwartbruin eumelanine in zandkleurige eumelanine (cinamon factor)

$r+$ = wildvorm van rm = Gedeeltelijke

vermindering tot oxidatie van eumelanine (mokka bruin)

en van r = Totale vermindering tot oxidatie van eumelanine (roodbruin)

$p+$ = wildvorm van p = Gedeeltelijke reductie van eu- en phaeomelanine (pastelfactor)

$Db+$ = wildvorm van Db = Plaatselijke vermindering van melaninevorming (Dominant bont factor)

$rb+$ = wildvorm van rb = Plaatselijke vermindering van melaninevorming (Recessief bont factor)

$K+$ = wildvorm van K = Veranderde veerplant op de kop (kuifactor)

Indien we een paring in formulevorm opschrijven behoeven we niet alle symbolen te gebruiken echter uitsluitend diegene welke verschillen bevatten.

Voorbeeld 1:

We paren een zwartbruine man aan een mokkabruine pop.

Formule zwartbruine man:

$z+//z+, r+//r+, p+//p-, Db+//Db+, rb+//rb+, K+//K+$

Formule mokkabruine pop:

$z+//z+, rm//rm, p+//p+, Db+//Db+, rb+//rb+, K+//K+$

We vereenvoudigen nu de formules door de symbolen welke verschillen op te schrijven. (in dit geval het symbool $r+$ en rm) De formule wordt nu:

Zwartbruin: $r+//r+ \times$ Mokka bruin: $rm//rm$

We splitsen de factoren (gameten)

Zwartbruin: $r+/$ en $r+//$ \times Mokka bruin: $rm/$ en rm

Nummeren de gameten

Zwartbruin: 1 $r+/$, 2 $r+//$ \times Mokka bruin: 3 $rm/$, 4 $rm/$

We berekenen de mogelijke uitkomsten als volgt:

1 en 3 = $r+/$ en $rm/$ = $r+//rm$ = Zwartbruin/mokka bruin

1 en 4 = $r+/$ en rm = $r+//rm$ = Zwartbruin/mokka bruin

2 en 3 = $r+//$ en $rm/$ = $r+//rm$ = Zwartbruin/mokka bruin

2 en 4 = $r+//$ en rm = $r+//rm$ = Zwartbruin/mokka bruin

Alle jongen zijn Zwartbruin en split voor

mokkabruin. (Ofwel mokkabruin verer-
vend)
Eenvoudiger is onderstaand systeem.
(dambord systeem)

	Zwartbruin	r+/	r+/
Mokkabruin		r+/	r+/
rm/		r+//rm	r+//rm
rm/		r+//rm	r+//rm

Omdat zwartbruin dominant is over mokkabruin zullen de jongen uiterlijk alen zwartbruin zijn omdat ze de r+ factor bezitten welke dominant is over rm. Ze vererven dus rm. (is mokkabruin)

Voorbeeld 2:

We paren een der jongen uit voorgaande paring aan een roodbruine. Omdat we bij de japanse meeuwen nog géén geslachtsgebonden factoren kennen maakt het niet uit of de man ofwel de pop roodbruin is.

Zwartbruin/mokkabruin = r+//rm ×
Roodbruin = r/r

Het dambord ziet er nu als volgt uit:

	Zwartbruin/ mokkabruin	r+/	rm/
Roodbruin		r+/	rm/
r/		1 r+//r	2 rm//r
r/-		3 r+//r	4 rm//r

We zien nu dat de vakken 1 en 3 gelijk zijn namelijk r+//r hetgeen betekent dat de jongen zwartbruin zijn en split voor roodbruin. (r+ is dominant over r)
Ook de vakken 2 en 4 zijn gelijk namelijk rm//r hetgeen betekent dat de jongen mokkabruin zijn en split voor roodbruin. (rm is dominant over r)
Omdat de r+ meerdere keren gemuteerd is (namelijk rm en r) noemen we dit een Multiple Allelomorfe. (MA reeks ofwel meervoudige mutatie)
De volgorde van dominantie is r+, (wildvorm: Zwartbruin) rm, (mokkabruin) en r. (roodbruin)

Voorbeeld 3:

We gaan nu met meerdere factoren werken: We paren: roodbruin × mokkabruinpastel. De formule van de roodbruine is r/r en die van de mokkapastel is rm//rm, p/p. We moeten bij de roodbruine de ongemuteerde pastelfactor vermelden om de formule compleet te maken.

Roodbruin wordt dus: r/r, p+//p+. De komma scheidt de factoren hetgeen inhoudt dat ze niet gekoppeld zijn.

Het dambord ziet er als volgt uit:

	Roodbruin	r/, p+/ p+//p	r/, p+/ p+//p
Mokkapastel		r/, p+/ p+//p	r/, p+/ p+//p
rm/, p/		1 r//rm, p+//p	2 r//rm, p+//p
rm/, p/		3 r//rm, p+//p	4 r//rm, p+//p

Alle uitkomsten zullen gelijk zijn namelijk Mokkabruin/roodbruin en pastel. rm is dominant over r dus het is een mokkabruine. p+ is dominant over p dus is de mokkabruine pastel vererwend. Door de aanwezige r is deze ook roodbruin vererwend.

Voorbeeld 4:

Als laatste voorbeeld paren we nu twee jongen uit voorbeeld 3 onderling. De formule van beide vogels is: rm//r, p+//p (Mokkabruin/roodbruin en pastel). Er kunnen nu in plaats van twee, vier verschillende gamenten gevormd worden namelijk:

1. rm/, p+/
p+//p
2. rm/, p/
p+//p
3. r/, p+/
p+//p
4. r/, p/
p+//p

Het onderstaande dambord geeft de mogelijke uitkomsten weer:

	Mokkabruin/ roodbruin en pastel	rm/, p+/ p+//p	rm/, p/ p+//p	r/, p+/ p+//p	r/, p/ p+//p
Mokkabruin/ roodbruin en pastel		rm/, p+/ p+//p	rm/, p/ p+//p	r/, p+/ p+//p	r/, p/ p+//p
rm/, p+/ p+//p		1 rm//rm, p+//p	2 rm//rm, p//p	3 r//rm, p+//p	4 r//rm, p//p
rm/, p/ p+//p		5 rm//rm, p+//p	6 rm//rm, p//p	7 r//rm, p+//p	8 r//rm, p//p
r/, p+/ p+//p		9 rm//r, p+//p	10 rm//r, p//p	11 r//r, p+//p	12 r//r, p//p
r/, p/ p+//p		13 rm//r, p+//p	14 rm//r, p//p	15 r//r, p+//p	16 r//r, p//p

De uitkomsten zijn als volgt:

- Mokkabruin (vak 1)
- Roodbruin (vak 11)
- Mokkabruin/roodbruin (vak 3 en 9)
- Mokkabruin/pastel (vak 2 en 5)
- Roodbruin/pastel (vak 12 en 15)
- Mokkabruin/roodbruin en pastel (vak 4, 7, 10 en 13)
- Mokkabruinpastel (vak 6)
- Mokkabruinpastel/roodbruin (vak 8 en 14)
- Cremevleugel (roodbruin pastel) (vak 16)

K.B.O.F. "De Witte Spreeuwen"

Het beste en meest gelezen Belgisch Ornithologisch tijdschrift voor vogelliefhebbers en kwekers. Verschijnt maandelijks oplage 28500 exemplaren alleen in Vlaams-België. Het bevat 80 à 96 pag. wetenschappelijke tekst, met iedere maand 16 of meer kleurfoto's van alle soorten vogels waarmee men de "Vogelatlas in kleuren" kan samenstellen. Jaarabbonement: **650 BF. of 36 gulden**. Betaling per internationale postwissel of op giro nr. 000-0081281-92 per adres: **CEULEERS REMI - Lierseweg 39 - B 2410 Herentals (België)**.

Bij aanvraag proefnummer: 2 postzegels van 70 cent bijvoegen.

door M. Aussens
Foto Ton de Bruijn

Meesastrilden.

**Van het geslacht
Nesocharis kennen we
een 3-tal soorten n.l.
Ansonges meesastrilde
of halsbandastrilde
Meesastrilde
Witwangmeesastrilde.**

De Ansonges meesastrilde (*Nesocharis ansorgei*) komt voor in Zaire, Oeganda en Rwanda-Boeroendi. Ze leven in kleine familiegroepjes in moerasgebieden en langs riviertjes en meertjes met begroeide oevers. Het zijn beweeglijke vogeltjes die op meesachtige wijze hun voedsel zoeken. Dat voedsel bestaat uit insecten en zaden, die soms met halsbrekende toeren bereikt moeten worden.

In het Kivoo-gebied in oost Zaire heeft mevrouw Chapin (haar man heeft de vogels van het toenmalige Kongo beschreven) een studie van deze vogeltjes gemaakt. Om te nestelen werden vaak verlaten nesten van wevers gebruikt, die dan opnieuw werden bekleed met zacht materiaal. De zang van het mannetje is volgens Chapin een zachte maar mooie triller, voorafgegaan door 2 tonen. De kop wordt bij de zang omhooggestoken, snavel naar voren en de veren van de flanken worden opgezet.

Beschrijving: 10 cm lang, zwarte snavel, zwarte kop en keel (als bij een pracht-

non) bruine ogen, witte halsstreep, grijze nek, olijfgroene borststreep, grijze buik, olijfgroene rug, stuit en vleugeldekveren, staart zwart. De popjes missen de olijfgroene borstband. De pootjes zijn grijs. Al met al een mooie vogel, maar er is weinig kans dat we deze soort in onze volières zullen kunnen zien, want vanuit de landen van herkomst wordt niet geëxporteerd. Misschien dat er plaatselijk wat kleine populaties zijn in Noordwest Tanzania en dat ze vandaaruit toch hun weg naar ons zullen vinden. We blijven maar hopen.

De Meesastrilde (*Nesocharis shelleyi*) leeft op Fernando Po, een eiland voor de kust van Kameroen, in de berg-savannen, in Kameroen langs bosranden. Van deze soort is nog minder bekend dan van de vorige. Volgens Robiller zijn ze in Duitsland wel eens ingevoerd, er werden zelfs slaapnesten gebouwd, maar tot kweekresultaten is het nooit gekomen.

Beschrijving: 8 cm lang, kleur als bij de Ansonges met uitzondering van de stuit die bij de mannen wat meer oranjegeel is. De staart is zwart en opvallend kort. De pootjes zijn bruin, de ogen zwart. De derde soort, de **Witwangmeesastrilde (*Nesocharis capistrata*)** is gelukkig wel in redelijke aantallen in ons land te zien. De zeer hoge prijzen van een jaar of 3 geleden zijn flink gezakt doordat er uit import een behoorlijk aantal werd aangeboden, maar echt in grote getale zullen ze wel nooit aangeboden worden doordat ze nooit in grote zwermen leven, maar steeds in kleine familiegroepjes. Behalve de aanvoer is er nog het probleem dat man en pop gelijk ge-

kleurd zijn en dat de mannen onderling erg onverdraagzaam kunnen zijn. Wil de liefhebber een paartje vormen dan is hij verplicht meerdere vogels te kopen, ze een kleurringetje aan te doen om dan door de zang van de man er achter te komen wat de mannen en wat de poppen zijn. Is een man al wel in een goede conditie, dan zal die de mannen die mindere zijn in conditie, steeds lastigvallen tot ze van uitputting sterven. Bij de voordeelen van de vogel zien we een mooi gekleurde, levendige vogel, die wanneer er eenmaal paarvorming heeft plaatsgevonden, tot goede kweekresultaten, zelfs natuurbroed, kan komen.

Voor de heer Welling in Doetinchem heeft met natuurbroed goede resultaten bij deze soort. Hij schafte zich in 84 een aantal meesastrilden uit import aan, waaruit hij 2 paartjes kon vormen.

De koppels werden van elkaar gescheiden, en zonder dat ze elkaar konden zien gehuisvest in vluchten van ongeveer 2 meter lang, 1,25 meter diep en 2 meter hoog. Ze zaten daar in gezelschap van zwartkele amaranten, dufresne- en groene druppelastrilden.

Beide koppels maakten hun nesten in bossen brem en als nestmateriaal werden gras, kokosvezel en veertjes gebruikt. Door man en pop werd afwisselend gebroed en na ongeveer 13 dagen moesten de eieren uitkomen. De opfok van de jongen zou natuurlijk het grote probleem worden, want tot nu toe hadden de meeste kwekers de jongen onder de meeuwen laten grootbrengen. Het risico op een mislukking werd toch genomen, bij andere soorten had hij nl. wel redelijk succes gehad dus waarom niet met de meesastrilden.

Een eerste vereiste bij de opfok van astrilden is natuurlijk levend voer. Een kweek van vleugelloze fruitvliegjes was al opgezet, mierepoppen en opfokvoer werden al door de vogels gegeten, maar zou dat voldoende zijn? Om de kans op succes toch nog wat te vergroten ving hij ook honderden spinnetjes die door de vogels gretig werden gegeten. Met al dat levend voer en bovendien halfrijpe trosgierst en rode panicum (uit de diepvries) slaagde hij erin van het ene koppel 3 en van het andere koppel 2 jongen groot te krijgen. Latere nesten werden ook zonder spinnetjes goed grootgebracht. De jongen van de eerste ronde ruiden voorspoedig en nu is het afwachten wat mannen en poppen zijn.

Immiddels zijn nu een aantal vogels een jaar oud, tijd om ze paarsgewijs onder te brengen en te hopen op de volgende generatie eigen kweek natuurbroed meesastrilden.

Kroonkraanvogel (*Balearica pavonina*)

Avifauna: 'n Lust voor liefhebbers

door Tom Natt jr.

Een roze pelikaan die al haar moederlijke aandacht kan besteden aan een gezond jong dat zij zelf heeft uitgebroed in de meest ideale omstandigheden die men zich in gevangenschap kan voorstellen.

Een kleine pinguin die slechts onlangs uit het ei is komen kruipen en zorgvuldig wordt gekoesterd in een behaaglijke couveuse.

Of een neushoornvogel die na veel vruchteloos geexperimenteer in een speciaal geconstrueerd nest zijn jongen uitbroedt.

Breedende Saruskraanvogel (*Grus antigone*)

Jonge Saruskraanvogel, ± 7 weken oud

Het lijkt alsof hier sprake is van een voortreffelijk geutiliseerd ornithologisch instituut waar met behulp van allerlei wetenschappelijke hulpmiddelen bijna onvoorstelbare daden worden verricht. Alsof een team van professionele wetenschappers druk doende is een experiment te vervolmaken ten behoeve van een studie.

Niets is echter minder waar. Al deze boven beschreven gebeurtenissen vinden plaats in een vogelpark dat alleen maar begrensd wordt in zijn oppervlakte omdat het in het hart ligt van een van de dichtstbevolkte stedelijke gebieden van West-Europa: midden in de Randstad. Avifauna in Alphen aan den Rijn.

Alle andere mogelijkheden die het vogelpark heeft te bieden lijken onbegrensd en dat vooral dankzij de inzet van parkbeheerder Marinus Verkade die met medewerkers het park tot een boeiend en kleurrijk spektakel maakt van de meest uiteenlopende vogelsoorten. Het is nogal wat om de ruim 400 verschillende vogelsoorten te verzorgen en te onderhouden en zodanig dat ze gezond blijven en dus de glans en kleuren niet verliezen of om de veelal exotische soorten te beschermen tegen het grillige Nederlandse klimaat.

Hoewel Avifauna in feite bekend staat als een trekpleister voor het hele gezin (en dat komt daar zeker niets te kort) is het vogelpark in feite ook een lustoord voor alle vogelliefhebbers.

Ten eerste omdat het een voor West-Europa zeer unieke verzameling vogelsoorten heeft die alleen al het aanzien waard is. Ten tweede, en zeker niet minder belangrijk, kan iedereen zich te goed doen aan alle kennis die in de loop der jaren is verzameld door de verzorgers over allerlei zaken en problemen rond het houden van de meest uiteenlopende vogelsoorten.

Of het nou om australische prachtvinken gaat die in vele variëteiten in Avifauna rondvliegen of om de liefhebber van uitzonderlijke tropische vogels tegemoet te komen. Voor raad en daad kan men altijd terecht (mits de omstandigheden dat toelaten natuurlijk).

Voordat Avifauna is geworden wat het nu is en zich wat kwaliteit betreft zeker kan meten met het grootser opgezette vogelpark Walsrode in de Bondsrepubliek Duitsland, is er hard, keihard gewerkt en moesten nogal wat tegenslagen ver-

werkt worden. Aangezien Avifauna het alleen maar moet hebben van publieke belangstelling is het een klein wonder dat dit vogelpark in al zijn pracht kan blijven voortbestaan.

Het park werd in 1950 opgericht. De toenmalige eigenaar wilde met het park de mensen meer laten weten over de vogels. Dat deze poging niet tevergeefs was en veel weerklank vond bleek wel uit de bezoekersaantallen in de eerste jaren. In het openingsjaar brachten alleen al 700.000 mensen een bezoek aan Avifauna.

Omdat het park een particulier initiatief was waren de enige inkomsten die van de bezoekers. Om nog meer mensen naar Alphen aan den Rijn te laten komen moesten er andere activiteiten worden georganiseerd. Door een gebrekkige organisatie werd daardoor minder aandacht aan de eerste doelstelling besteed en ging het vogelpark een kommerfvol bestaan leiden. Zelfs het eerzame ploeteren van de eigenaar om het vogelbestand op peil te houden mocht niet baten.

Vier jaar na de opening kocht de gemeente Alphen a/d Rijn het park op en werden een kanovijver en speeltuin ingericht.

In 1966 kwam het park in handen van de huidige bezitter, het Van der Valk concern.

Hoewel Van der Valk ook weer was aangewezen op het commercieel exploiteren van het park en het werd uitgebreid tot een totale familieattractie bleef het belangrijkste onderdeel natuurlijk de vogels. Uit de nog maar korte geschiedenis van Avifauna werd geleerd en met veel inzet van de verzorgers slaagde men er in om een van de grotere en betere vogelparken van West-Europa te laten bestaan en steeds weer te verbeteren.

Alle typische zaken – van de leg tot de vlucht – kunnen er nauwlettend worden bestudeerd.

De behuizing, de voeding of de kweek van de aanwezige vogels zijn voor Marinus Verkade geen vragen meer. Hij werkt al 25 jaar in het vogelpark en woont er zelfs zodat hij 24 uur per dag, zeven dagen in de week bezig is met zijn taak.

"We zijn eigenlijk misschien wel meer een waterpark", zegt Marinus Verkade

als hij zijn rondgang door het park maakt. Vele 'aanvliegers', vogels uit de omringende plassen en andere gebieden zoals eenden en reigers voelen zich blijkbaar goed thuis in het park en worden ook door de verzorgers en andere vogels met rust gelaten. Ze horen er immers bij. "Een kwart van het park bestaat uit water en dus hebben we in ieder geval een uitgebreide keur aan watervogels. We hebben alle soorten zwanen en ook ganzen en eenden zijn goed vertegenwoordigd", spreekt de verzorger een beetje voorzichtig uit. Voorzichtig, omdat de wat schuchtere maar goede verteller zeker wil zijn dat hij niet te veel gaat pronken met 'zijn' park.

Het park is heel evenwichtig opgebouwd. Afgezien van de soms wat merkwaardige bouwsels die Avifauna sieren, wordt met succes gepoogd om de vogels zoveel mogelijk in hun element te laten en kan iedere vogel voor zijn omgeving ook zijn nut bewijzen. Zoals de ganzen die zich verdienstig maken als natuurlijke grasmaaiers buiten, terwijl in een vrije vluchthal bijna ongemerkt een kolibri langs tropische bloemen vliegt, op zoek naar honing.

Zelfs in de winterverblijven van de 'buitenvogels' wordt gezorgd voor een ideale omgeving, zodat de vogels het minste te lijden hebben onder ons klimaat. "Je moet veel voorzorgsmaatregelen nemen omdat het weer in Nederland eigenlijk nooit echt ideaal is. Ook niet voor de meeste Europese vogels. Het park bezit een paar prachtige kraanvogels zoals de Saruskraanvogel en de fraai getooide kroonkraanvogel die met hun snavels onverdroten speuren naar hun voedsel, variërend van bessen tot wormen of zelfs kleine dieren. De Saruskraanvogel heeft al meerdere malen met succes eieren uitgebroed, waarna steeds weer een paar jongen werden grootgebracht.

De meeste vogels die in het bezit zijn van Avifauna worden verkregen door ruiling. Jonge vogels die in Alphen a/d Rijn zijn uitgebroed worden dan geruild met exemplaren uit andere vogelparken of dierenparken in de wereld. Soms worden ook vogels verkocht om met het geld daarvan weer elders een andere te kopen.

In het vogelpark is ook een specifieke kweekruimte voor eenden die toegan-

Avifauna:

kelijk is voor het publiek. Veilig beschermd zitten krooneenden, peposaca- en boomeenden. Uit alle delen van de wereld worden ze hier gehouden. En de kweek lukt uitstekend hoewel het broedresultaat zeer afhankelijk is van de omstandigheden zoals verzorging, waterkwaliteit en voeding. In het park zijn 80 soorten eenden die ook vaak op verschillende tijden broeden en wat dus weer extra zorg met zich meebrengt. "Bijvoorbeeld de Australische bergeend houdt nog steeds rekening met de seizoenindeling op het zuidelijk halfrond. Als de warme seizoenen daar aanbreeken wordt het hier winter. Het gevolg is dat de eend hier in de koude gaat broeden", aldus Verkade.

Dat verschijnsel van de omgekeerde tijdrekening komt overigens bij bijna alle vogels van het andere halfrond die in het park zijn voor, zoals bij de Emoes, zwarte zwanen of de cereopsigans. Bijzonder trots is Verkade op het resultaat dat in Avifauna is geboekt met de in-

standhouding van de hawaaiigans. De gans was tien jaar geleden bijna uitgestorven. Via verschillende fokprogramma's in allerlei dieren- en vogelparken is de verdwijning van deze ganzesoort verhinderd. Ook Avifauna is er in geslaagd om de kolonie hawaaiigansen uit te breiden en enkele exemplaren weer in de natuur te zetten.

Dat de hawaaiigansen zich goed thuis voelen in het park blijkt wel uit het feit dat ze niet gestoord door zomer of winter door blijven broeden. Dat vergt weliswaar weer extra aandacht maar die hebben de verzorgers er graag voor over. Verkade is het echter allemaal niet vreemd. Hij is met het park opgegroeid. "Ik heb het eigenlijk allemaal geleerd door ervaring. Vroeger werkten mijn vader en broer hier en ik ging vaak met hen mee. Vanaf dat moment ben ik eigenlijk in de ban van de vogels geraakt. Toen de vraag kwam of ik verder naar school wilde zei ik vanzelfsprekend 'natuurlijk liever niet' en koos helemaal

voor de vogels. Dus uiteindelijk heb ik helemaal alleen aan de vogeltjes gedacht", zegt de gelouterde verzorger zonder dat er een woord van spijt in zijn woorden doorklinkt.

In Avifauna wordt er voor gezorgd dat iedere vogelsoort zijn eigen 'buurt' in het park krijgt. Op het moment dat Verkade zijn verhaal doet wordt er hard gewerkt aan de onderkomens voor de grootpoothoenders, zoals de hokoska's, die nu nog bij de andere hoederachtige zijn ondergebracht. Tussen een keur van prachtige pauwen, kalkoenen, goudfazanten is Avifauna ook in het bezit van argusfazanten. De schuwe vogel die zich eigenlijk alleen maar 's nachts uit zijn schuilplaats in het dichte struikgewas waagt om zijn voedsel bij elkaar te halen is moeilijk in gevangenschap te houden.

Merkwaardig genoeg heeft de argusfazant in Alphen a/d Rijn enkele jongen uitgebroed.

Vogelpark **avifauna**

WAAR VOGELLIEFHEBBERS ELKAAR ONTMOETEN

ruim 400 verschillende vogelsoorten
vraagbaak voor de vogelkenner
uitstekende broedresultaten met exotische soorten
specialist in voedingsvoorschriften

Vogelpark - Speeltuin - Manege - Boottochten - Restaurant
Vogelpark Avifauna, makkelijk bereikbaar, aan de Rijksweg Alphen-Leiden. Ruime parkeergelegenheid
Voor groepsreizen en speciale arrangementen: bel de Avifauna - INFOLIJN: 01720 - 31109

*onderdeel van het van der Valk concern

Kleine vorkstaart waterlijster

De Vorkstaart waterlijster.

De Vorkstaart waterlijster is een vogel uit het stroomgebied aan de voet van het Himalajagebergte, waarvan een enkele ondersoort in Taiwan voorkomt. Over deze vogel afkomstig uit het onherbergzame regenwoud gebied in Taiwan wil ik het ditmaal hebben. De vorkstaart lijster bewoont hetzelfde gebied als de waterspreeuw en ook door zijn gedragingen lijkt hij daar sterk op. Omdat de meeste uwer wel eens naar het buitenland zijn gereisd en stellig wel eens langs de beekjes in Duitsland, België en Zwitserland of Oostenrijk op avontuur zijn geweest, heeft u daar zonder meer de waterspreeuw ontmoet.

Tekst en Foto's: Cees Scholtz

De eerste kennismaking met de waterspreeuw voor mij was in het Zwitserse Juragebergte. Mijn Zwitserse vriend wist een broedgeval van deze vogel. Het nest lag achter een gordijn van water, verborgen in een rotsspleet, waarover een waterval ruisde. Naar ons inzicht een vrij ongemakkelijk broedplekje, maar de waterspreeuw voelde er zich opperbest thuis. In een dergelijke omgeving is de waterspreeuw in zijn element. Zijn voedsel scharrelt hij op tussen de stenen op de bodem van de snelstromende beek. Met het grootste gemak wandelt hij tegen de stroom op onder water op zoek naar waterinsecten. Datzelfde gedrag vertoont ook de vorkstaart. De waterspreeuw is voortdurend in beweging. U moet er maar eens goed opletten als hij midden in de beek op een steen staat. Onophoudelijk zakt hij door zijn gewrichten alsof hij kleine danspasjes maakt. Wanneer de waterspreeuw in zijn stroomgebied een indringer gewaar wordt, gaat hij hem onverwijd te lijf. Mijn Zwitserse vriend was ooggetuige van een dergelijk tragische afloop van een aanval op een merel. Door het vleugelgevecht raakte de merel te water. Het domein waar de waterspreeuw heer en meester is. Het gespatter van de merel maakte de waterspreeuw nog fureuzer. De merel had geen schijn van kans en verdronk. Denk nu niet dat de waterspreeuw een gewetenloze killer is. Dit voorval is slechts te wijten aan een noodlottige samenloop van omstandigheden. Zowel langs de bergstromen uit het gebergte van het hoge Noorden als uit Oostenrijk heb ik het felle hoge fluittoentje van de waterspreeuw gehoord. In de Belgische Ardennen zijn de opnamen van de waterspreeuw gemaakt, want in Nederland komen deze vogeltjes als broedvogel niet voor. Alleen in het najaar en winter komen ze bij ons op bezoek. In diezelfde omgeving waar de waterspreeuw zijn broedgebied heeft, heeft de grote gele kwikstaart zijn domicilie gekozen. Een remplicant voor de gewone gele kwikstaart die voornamelijk op de weilanden te zien is. Voortdurend is die lange staart van onze kwik in beweging. Hetzelfde doet de vorkstaartlijster. De beweging is zelfs nog iets ingewikkel-

der want tijdens die op en neergaande beweging vouwen de helften van de staart uit en in gelijk een schaar. De vertoning heeft veel gelijkenis met de glinstering van stromend water over de rolkeien in het water. Zoals de kwikstaart veelal bij de waterspreeuw te vinden is zo kan men in het regenwoud de loodgrijze roodstaart in dezelfde omgeving van de vorkstaart lijster aantreffen. De loodgrijze roodstaart staat op stenen langs de waterkant naar allerlei vliegend spul zijn typische fladderbeweging te demonstreren om met de nodige hap snap geluidjes aan zijn of haar mondvoorraad te komen. Op het vasteland van Voor-Azië komen nog zes soorten vorkstaartlijster voor. Deze beschreven en gefotografeerde soort is een subspecie uit Taiwan.

Zoals uit voorgaande blijkt zijn deze vogels zeer gespecialiseerde voedselers. Voor de enthousiasten vogelhouders op dit terrein van de hobby is er evenwel in ons land een uitgebreid assortiment aan voedsel voorradig. Zoals spinnen, vliegen, sprinkhanen, miere-

Waterspreeuw

poppen, pinkies, buffalo- en meelwormen. Heel wat anders is het gesteld in de plaats van herkomst van de vogels. Doorgaans laat men deze 'moeilijke' vogels ter plekke weer los, omdat de vangers bij voorbaat weten dat zij door het ontbreken van het juiste voer deze die-

ren niet in leven kunnen houden. Men tracht nu door "gift"zendingen van uit ons land dit manco op te lossen. Wellicht staat de nederlandse vogelhouder in de toekomst toch nog menig verrassende vogelzending te wachten. De vorkstaartlijster is er een voorloper van.

Waterspreeuw met jongen

Grote gele kwikstaart

VOGELHUIS KEES VAN DER BORST

Het adres voor zeldzame tropische vogels, waaronder Goudvinken, Roodmussen, Woestijnvinken, Appelvinken, Pestvogels en Groenvinken dit alles uit Azië. Uit Afrika o.a. Granaat, Druppel, Cinies, Amarantjes, enz. Uit Zuid-Amerika diverse Sijzen, Paapjes en Tangara's.

Ook altijd voorradig mooie sortering Australische Prachtvinken, Grote Parkieten, Agaporniden.

Kleur- en Zangkanaries van T.T. kwaliteit.

Wij betalen een goede prijs voor uw geringde jonge vogels.

Inlichtingen: OOSTERSTRAAT 1 - KLUNDERT
Telefoon 01682-4240 en 01608-33466.

404

INSECTICIDE

Doodt feilloos alle insecten in huizen, hokken, kooien, manden, enz.

Bij toepassing volgens gebruiksaanwijzing veilig voor hogere dieren, zoals vogels, en mensen.

In flessen van 200 ml., ½ liter, 1 liter.

Blikken van 5 en 10 liter.

Spuitbussen van 12 oz. en 18 oz.

NIEUW

404

Nestbultjes

ter bescherming van jongen en poppen.
AFDOENDE GOEDKOOP PRACTISCH

W. ROUPPE VAN DER VOORT

Populierstraat 121-123 - 2565 MK Den Haag - Tel. 070-60 23 84

Bouwpanelen voor voliëres om zelf te maken
2 m. bij 1 m. in metaal geverfd 1850 fr. stuk,
met deur 2950 fr.

Inkoop alle soorten vogels voor Export.
Kanarie's, Parkieten, enzovoorts.

Attentie enkel aankoop, geen verkoop.

Wij kopen ook en betalen een goede prijs
voor gekweekte Kakatoe's, Papegaaien, enz.

SAFARIA EXPORT

ANTWERPSESTEENWEG 140 - 2710 HOBOKEN
BELGIË - 03.827.56.77

Muskuslori

(Glossopsitta concinna)

Muskuslori's zijn 20-22 cm groot en overwegend groen van kleur met blauw op de kop en een rood voorhoofd.

De flanken zijn gedeeltelijk geel, de onderkant van de vleugels is geelgroen. De oogkleur is oranje en de poten zijn groenachtig bruin.

Het woongebied van de Muskuslori is Zuidoost-Australië en Tasmanië.

In 1981 heeft **Diergaarde Blijdorp** van de Westbury-Zoo in Australië 2-2 Muskuslori's ontvangen.

Deze vogels werden tezamen gehuisvest in een binnenvolière van 1.50 x 1.50 x 2.40 meter, welke alleen aan de voorzijde is voorzien van gaas.

Het voedsel bestaat uit lorimix en een beetje fruit.

Op 18-02-1983 werd het eertse ei gelegd, in een parkietennestblok. Het legsel bestond uit 2 eieren, welke na 25 dagen broeden uitkwamen.

De opfok van de jongen gaf geen problemen. En op 13-05-1983 werd wederom een ei gelegd, welke op 7-6-1983 uitkwam. Ook dit jong kwam goed groot.

Het jaar 1984 ging goed van start, want al snel werden er 4 jongen grootgebracht. Bij het volgende legsel kwamen er echter problemen. Terwijl beide stellen 2 eieren hadden gingen 3 van de 4 Muskuslori's van de fokgroep op bezoek in de naastgelegen voliëre, die bewoond werd door de Duivenbodolori's. Deze konden dit bezoek niet zo waarderen, waardoor 2 Muskuslori's dit uitstapje niet overleefden.

De 4 eieren zijn daarna in de broedmachine gelegd, waarvan later bij het schouwen bleek dat er hiervan 3 bevrucht waren. Daarna hebben we deze eieren onder een paartje vooitjes Lori's, die op onbevuchte eieren broedden, gelegd. Hieruit werden 3 Muskuslori's geboren, die zonder problemen werden grootgebracht.

Blijdorp Lorimix:*

100 gram Honing

50 gram Glucose

100 gram Bambix

50 gram Lactalac

4 gram Mervit 325

2 Bananen ca. 180 gram

2 Lepels Roosvicee

600 ml Water

Ontv. 04-07-1981

Eerste ei 18-02-1983

Broedtijd 25 dagen

Totaal 12 eieren, 10 jongen: 3 in 1983, 7 in 1984

J.J. Stuster

Diergaarde Blijdorp

De Volière van de maand

Een jaar of 7 geleden kreeg ik van mijn ouders een vogelkooitje met een paartje zebra-vinken voor mijn verjaardag. Ik was daar erg blij mee, verzorgde ze goed zodat ik, na 2 jaar (1980) voor mijn verjaardag een volière kreeg.

De afmetingen hiervan zijn: lengte 3,5 m, breedte 1 m, en de hoogte 2 m.

Het geheel is opgetrokken van ribben die 8 x 8 cm zijn. Ze zijn eerst goed ingesmeerd met carboleum dit is tegen het rotten. De volière is in 2 vakken verdeeld, de een is zo'n 2 meter lang en hierin houd ik wat tropische vogels, zoals: diamantduifjes, zebra-vinken, japanse meeuwtjes, diamantvinken en op de grond een koppeltje chinese dwergkwartels.

Hier heb ik een stukje overdekt zodat de vogels als ze dat willen uit de regen kunnen gaan zitten. Ook heb ik hier een vlier in staan zoals u op de foto's kunt zien en op de bodem ligt een laag rivierzand.

In het andere vak houd ik een koppel valparkieten. Dit vak heb ik geheel overdekt. Op de grond heb ik nog een koppel jap. kwartels lopen en het is bedekt met trotteertegels zodat dit goed schoon gemaakt kan worden.

De volière is gebouwd tegen de schuur van de bureu wat een goede beschutting geeft. Het geheel is bespannen met dubbeltjes gaas dat is geverfd met zwarte verf en dat geeft een betere inkijk en het gaas roest minder snel.

In de winter doe ik mijn tropische vogels op zolder omdat ze niet zo goed tegen de vorst kunnen, en zodra het in maart weer beter weer gaat worden gaan ze weer terug naar buiten.

In de schuur heb ik nog een koppeltje kanaries in een broedkooi en naast de volière heb ik nog een hok hangen met een paartje agaporniden.

De vorige jaren heb ik nog niet zulke goede kweekresultaten behaald, maar nadat ik in 1984 lid ben geworden van 'de vogelliefhebbers' te Vlissingen en zodoende ervaren kwekers heb leren kennen heb ik in het seizoen 1985 al aardig wat gekweekt (en geringd).

De tit vind ik erg interessant en ik hoop ook in de wintermaanden hieraan te kunnen meespelen. Ook ga ik elk jaar naar de Nederlandse kampioenschappen in Breda.

Richard Drost, Seisweg 127 in Middelburg en ik ben 13 jaar.

Jan Verschoor, Kerkstraat 39 in Strijen schreef ons dat hij al vanaf zijn 6e jaar vogels houdt. Aanvankelijk in een hokje bij vader in de schuur waarin wat graspar-kieten werden gehouden. Ongeveer twee jaar later ging de interesse meer uit naar postduiven edoch het duurde niet lang of de vogels werden ingeruild voor kleurkanaries. Kweken ging be-

paald niet van een leen dakje maar omdat hij steeds met zijn verjaardag vogels kreeg groeide het bestand wel. Dit is tot hij in militaire dienst moest zo gebleven. In die periode verzorgde vader de vogels en dat is hedentendage nog zo. Inmiddels is Jan echter getrouwd en werd de drang om vogels te houden weer sterker. Na enkele mislukte bouwopgin-gen heeft hij dan nu een vogelverblijf gebouwd van 2,50 m lang, 1,50 m diep en 2 m hoog aflopend tot 1,85 m. Het bouw-werk is op betonnen platen en houten bielzen vastgezet. Er is geen buiten-vlucht aangebouwd. Zijn interesse gaat uit naar orangerode en zalmkanaries. Al-vorens hij zich aansluit bij een plaatselij-ke afdeling in de buurt van zijn woon-plaats, wil hij eerst alles eens op een rij-tje zetten en eerst wat ervaring opdoen, zo schrijft hij. Wij van onze kant willen hem toch adviseren zo speedig mogelijk lid van een afdeling te worden want juist door de contacten die je dan met ande-re vogelliefhebbers verkrijgt kun je heel wat kennis vergaren. De liefhebbe-rij zal er ongetwijfeld veel boeiender op worden.

Levaillant's baardvogel

Geparelde Baardvogels

Tekst: Cees van Berkel

Foto's: H. Lacey, H. Bielfeld en C. Scholtz/v 't Hart

De familie Capitonidae, de baardvogels, bestaat uit meer dan 70 soorten die zijn verspreid over Afrika, Azië, Zuid en Midden Amerika. Ze zijn opvallend in hun verschijningsvorm; een gedrongen lichaamsbouw, een tamelijk grote grove kop en zware vrij krachtige snavel.

Hun bevedering is in de meeste gevallen zeer fraai van kleuren of is heel mooi en apart getekend. Aan de snavelbasis staan wat borstelachtige haarveren en daaraan hebben ze hun naam te danken.

Ze leven meestal paarsgewijs of in kleine groepjes en hun voedsel bestaat uit vruchten en insecten.

In hun gedrag doen ze denken aan spechten, waar ze overigens nauw verwant mee zijn, want ook de baardvogels, althans verscheidene soorten, hakken een holte in bomen of boomstronken om daarin te nestelen en te slapen. Alleen zijn deze baardige houthakkers wat minder sterk, is hun snavel minder hard en moeten ze zich beperken tot de zachtere houtsoorten. Hun korte en krachtige poten zijn evenals bij de spechten uitgerust met twee tenen die naar voren en twee tenen die naar achteren steken; zo-

genaamde klimvoeten. De toegang tot de nestholte is vaak niet groot genoeg om één vogel, meestal nog met enig wringen, door te laten. Die nestholte wordt met zacht plantaardig materiaal, zoals vezels en halmen, gestoffeerd. Met die afwerking zijn ze in de regel niet zo snel en dat werkje kan wel een dag of tien duren. Een compleet legsel bestaat uit 2 tot 5 eieren, afhankelijk van de soort, die 13 tot 15 dagen worden bebroed. Man en pop voeren de jonge nakomelingen met uitsluitend insecten en

zodra het voedsel aan die jongen is toebedeeld verlaten de oudervogels het nest waarbij ze gelijktijdig de ontlasting naar buiten brengen. Ze houden die nesten prima schoon want na de broedperiode dienen ze als slaapplekken. Het geluid wat de meeste baardvogels voortbrengen is niet bepaald melodieus, vaak hard en schreeuwend en dat is best wel eens hinderlijk. Baardvogels zijn uitstekend geschikt om in goed beplante volières te houden. Ten aanzien van andere vogels zijn de

Farelbaardvogel

meeste soorten redelijk verdraagzaam. Mits ze goed geacclimatiseerd zijn, kunnen ze ook de winter in zo'n zelfde verblijf doorbrengen als er maar een goed en tochtvrij nachtverblijf is aangebouwd. Daarbij dient ook te worden gezorgd dat ze zowel binnen als buiten de beschikking hebben over zogenaamde slaapnesten. Zoals gezegd maken de meeste soorten daarvan gebruik. Uitgeholde boomstammen, zogenaamde natuur broedblokken, zijn daarvoor uitstekend geschikt. Ze vragen een veelzijdig menu dat bestaat uit universeelvoer, klein gesneden vruchten, meelwormen, buffalowormen, pinky's, allerlei andere insecten, mierenpoppen, wat in melk geweekt brood en enkele malen in de week een kleine hoeveelheid fijn gesneden vlees.

Een goede badgelegenheden mag niet ontbreken. Behalve in de winter en tijdens vorst, moeten ze dagelijks kunnen baden hetgeen goed is voor hun conditie.

De drie gepareelde of gevlekte baardvogels die hierbij zijn afgebeeld, zijn afkomstig uit Afrika waar overigens het grootste deel van de totale familie Capitonidae domicilie heeft.

d'Arnochtsbaardvogel

De Parelbaardvogel, *Trachyphonus margaritatus*, is 19 cm groot en komt voor van Mali tot Ethiopië en het noordelijke deel van Somalia. Hun snavel is niet eens zo zwaar maar het zijn dan ook geen specifieke houthakkers. Hun nesten graven ze voornamelijk in aarden wallen of oude termietenheuvels waarin ze 4 tot 5 eitjes leggen.

De snavel van de 21 cm grote *Levilliant's* baardvogel, *Trachyphonus vaillantii*, is wat zwaarder en deze soort nestelt dan ook wél in boomholten. Niettemin zijn in hun directe omgeving altijd termieten nesten aanwezig want termieten vormen hun hoofdvoedsel. Ze bewonen bosrijke gebieden in Angola Tanzania tot Noord en Oost Botswana, Transvaal en Natal.

De derde soort is de 15 cm grote *d'Arnouds*baardvogel, *Trachyphonus darnaudii*, ook wel oorvlekbaardvogel genoemd. Deze soort lijkt erg veel op *T. margaritatus* welke overigens duidelijk groter is.

*d'Arnouds*baardvogel komt voor in Soedan, Ethiopië, Somalië, Oeganda, Kenia en Zuidwest Tanzania, waar het bewoners zijn van dorre landstrekken en savannes. Ze leven per paar of in kleine groepjes en het grootste deel van de dag bevinden ze zich in de lage struiken. Ze maken een nest op een vlakke zandige bodem waarin ze een loodrechte gang graven. Op een zekere diepte draait de gang zijdelings af en loopt vervolgens terug naar boven om uit te komen in een verbreedde broedholte. Daarin worden 3 tot 5 witte eieren gelegd.

Bij geen van de bovengenoemde soorten is er een duidelijk waarneembaar verschil tussen mannen en poppen.

De heer G.H. Meijer, Warendorp 41 in Veenendaal, heeft vorig jaar met *d'Arnouds*baardvogels gekweekt. Hij vertelt ons daarover het volgende: In de zomer van 1983 zag ik bij een handelaar een groot aantal baardvogels en omdat ik het al direct leuke en interessante vogels vond, besloot ik een paartje te kopen. Ondanks de ruime keus, konden we echter geen geslachten vaststellen

Jonge baardvogels drie dagen oud

en dus bleef het bij een willekeurig uitgevangen stel.

De vogels werden ondergebracht in een broedkooi van 40 x 50 x 100 cm. In de kooi hing ik een parkietenblok van 15 x 40 x 15 cm waarin ik een laag turfplaatjes had gelegd. De vogels bleken niet schuw te zijn en aten van stond af aan goed van het voorgezette voedsel. Het dieet bestond uit een mengsel van 1/3 ervoer, 1/3 universeelvoer, 1/3 Alec-kwa vetvoer met een plakje tahoe, een scheutje roosvicee en wat geelfactor. Hiernaast krijgen ze dagelijks wat fijngesneden appel, witte maden en meelwormen en af en toe wat gehakt. Tijdens de broedperiode en gedurende dat er jongen zijn, krijgen ze ook nog buffalowormen, krekels en als ik ze kon krijgen kakkerlakken en eendagsmuisjes. In de kooi is constant een bakje grit aanwezig en daarbij voeg ik ook fijngemaakte eiervellen waarvan ze regelmatig het een en ander opnemen.

Vanaf het begin hadden de vogels interesse in het broedblok dat ze gebruikten om er in te slapen en waarin ze zich ook schuilhielden als de kooi werd schoongemaakt.

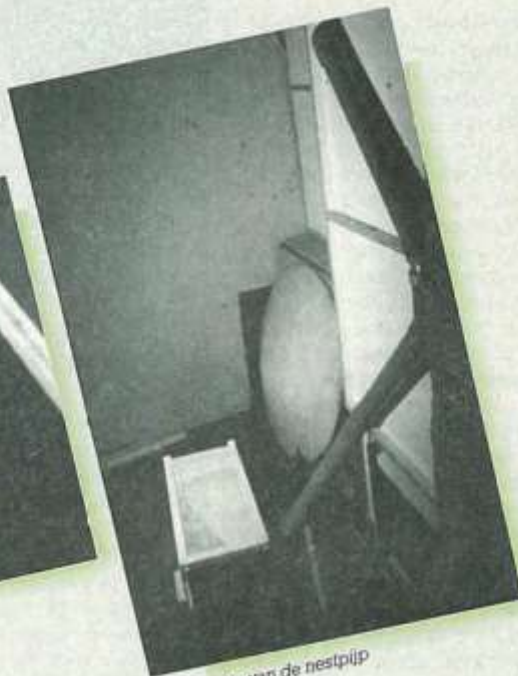
Omdat ik op de hoogte was van de nestelgewoonten van deze baardvo-

gels, bezon ik mij op welke manier ik een zo natuurlijk mogelijke situatie voor ze kon scheppen.

Zoals gezegd, de vogels waren ondergebracht in een broedkooi, het was de middelste van drie op elkaar gestapelde broedkooien welke ongeveer 40 cm van de begane grond stonden opgesteld. Vrij hoog in de achterwand van de betreffende broedkooi, zaagde ik een rond gat en daarop sloot ik een afvoerpijp aan met een middellijn van 55 mm. Die afvoerpijp liep achter de broedkooien door naar beneden en had een lengte van ongeveer 1.20 - 1.30 m. De binnenzijde van de pijp had ik ingesmeerd met bootlak en vervolgens, toen de lak nog nat was, er zand in laten lopen. Hierdoor kreeg de buis aan de binnenkant een stroef 'loopvlak'. Op de grond onder de broedkooien, zette ik de nestkast weg en sloot die aan op het uiteinde van de afvoerpijp. Ongeveer 9 dagen later, het was 18 april, zag ik voor de eerste keer dat de baardvogels via de pijp de nestkast in en uitgingen. Van toen af sliepen ze daarin en waren kennelijk bezig de nestholte naar hun zin te maken. Dat wil zeggen, ze haalden er deeltjes turf uit en groeven in de achtergebleven turf gaatjes. Ook als ik de broedkooi schoon-

Jonge baardvogels drie weken oud

Constructie van de nestpijp

maakte, trokken ze zich in de nestkast terug. Opvallend was in die tijd dat de vogels veel naar elkaar 'riepen', middels die wisselzang onderhielden ze een regelmatige communicatie.

Op 4 juni vond ik tijdens de nestcontrole 3 witte eieren. De laatste keer dat ik het nest controleerde was op 30 mei dus de daarop volgende dagen zijn de eieren gelegd. De afmetingen van de eieren zijn 20×23 mm. Op 15 juni constateerde ik dat alle drie de eieren waren uitgekomen het laatste jong was daarmee bezig. Dit houdt dus in dat de broedduur tussen de 11 en 15 dagen ligt. Op 22 juni heb ik het eerste jong, het grootste, geringd. Heel duidelijk waren vanaf die dag bedelgeluidjes te horen. Op 24 juni valt het mij op dat de voedselopname groter wordt. Die dag heb ik de twee overige jonge baardvogels ook geringd. De eerste aanzet van de slag- en staartpennen is dan al duidelijk te zien. Op 5 juli hebben de jongen hun ogen duidelijk open en bij het openen van de nestkast reageren ze door weg te kruipen. Het kleinste jong had de ring verloren en die dag heb ik de ring opnieuw aangelegd. Ik maak hieruit op dat het ringen nog op een betrekkelijk late leeftijd kan gebeuren. Tijdens de controles tus-

sen de vijfde en achttiende dag kruipen de jongen weg met hun staart omhoog en hun lichaam en kop plat op de bodem. Dit lijkt mij een soort afweer- of verdedigingshouding; ze maken echter geen geluid.

Op 18 juli is het eerste jong uitgevlogen en het duurt tot 22 juli eer ik alle drie de jongen buiten het nest zie. De jongen zijn wat kleiner dan de oudervogels en wat minder fel van kleur. Echt grote verschillen tussen jonge en volwassen vogels zijn er echter niet. De jonge vogels bleven het goed doen en toen ik op 7 augustus terug van vakantie kwam, blijkt bij nestcontrole dat er weer drie eieren zijn gelegd. De volgende dag mis ik een van de oudervogels dus er werd gebroed. Op 14 augustus komt er van dat legsel een ei uit. De twee andere eieren zijn niet uitgekomen en waren twee dagen later verdwenen.

Omdat alle vogels samen in het nest slapen, besluit ik op 18 augustus om de drie oudere jongen in een andere kooi te plaatsen, zodat het pas geboren jong rustig kan worden grootgebracht. Het mocht echter niet baten, dat jong vind ik op 23 augustus dood.

Het ouderpaar scheen er niet genoeg van te krijgen en op 31 augustus liggen

er weer drie eieren in het nest. Op 12 september vind ik op de bodem van de kooi een kapot ei met een volledig ontwikkeld jong erin.

Twee dagen later liggen er twee dode jongen in de kooi. Ik was van mening dat de vogels nu maar met broeden moesten ophouden en daarom haal ik de nestkast weg en plaatsst het terug in de broedkooi zodat de vogels er in kunnen slapen. In oktober zie ik er niettemin toch weer vier eieren in liggen. Die werden wel uitgebroed maar de jongen werden prompt uit het nest gepooid. Hierna heb ik de nestkast maar helemaal weggehaald om de vogels echt tot rust te laten komen.

Ik hoop dat dit verslag een stimulans betekent voor de liefhebbers om met deze vogels te gaan kweken. Volgens mij kunnen we, mits we ons goed verdiepen in de soort, met nog veel meer vogels gaan kweken.

Tot zover het verhaal van de heer Meijer.

Baardvogels zijn interessante vogels voor de gespecialiseerde liefhebber. Wij hopen dat deze bijdrage inderdaad een stimulans is voor die liefhebbers en houden ons dan ook aanbevolen voor het volgende kweekverslag.

De Yorkshire

Historie

De yorkshire kanarie behoort tot de betrekkelijk jonge kanarie rassen, een jaar of tachtig oud. Dit in tegenstelling tot rassen als bijvoorbeeld de Norwich en de Lizard, welke reeds meer dan tweehonderd jaar gekweekt worden. Zelfs een ras als de Parijse Frise wordt al meer als honderdvijftig jaar gekweekt.

Een tamelijk jong ras, welke vanaf de begintijd al een grote populariteit geniet onder de kwekers. Aan de wieg van deze creatie staan de Lancashire, Norwich en de Belgische Bossu (sommige beweren de Border, misschien ligt ook hier de waarheid in het midden).

Dit alles gebeurde in Engeland in het graafschap Yorkshire. De bekende weversstad Bradford wordt als bakermat van de Yorkshire kanarie aangewezen. Al spoedig verwierf deze nieuwe creatie zich de bijnaam van Gentleman.

Het type heeft vergeleken met vroeger onder invloed van evolutie en mode een ware metamorfose ondergaan. Was hij vroeger rank en slank, we spreken wel van het "ring type", zien we nu een vogel fier vna houding met brede schouders (het z.g.n. wortel type) met een lengte van 18 cm.

Type beschrijving

Zonder nu in herhalingen te vervallen door het opsommen van de standaard eisen gaat het hier om een algemene beschrijving. (Bent u een echte liefhebber van Postuurkanaries dan kunt u deze standaard eisen bestellen bij het Bondsbureau tegen het luttel bedrag van f25,- onontbeerlijk voor kweek, selectie en aanschaf, dit geldt uiteraard voor alle Postuurkanarierassen). De grondslagen van dit ras zijn de houding en de vorm van de vogel. U dient echter te onthouden dat zonder een goede houding ook de vorm zoek is. Het lichaam moet gedragen worden door lange benen (in verhouding met het lichaam) en een gedeelte van de dijen zal in "werkhouding" goed zichtbaar moeten zijn. Het bekende tikje tegen de kooi moet de vogel van "rusthouding" in "werkhouding" brengen.

De benen moeten ongeveer een hoek van 45° vormen met de staart, als de vogel de "werkhouding" aanneemt (dus niet gestrekt).

De hals moet kort zijn anders is het onmogelijk een goed gevulde nek te krijgen, let wel het minste knikje wordt gestraft.

De nek is het krusiale punt van deze vogel, naar de ene kant vormt het de verbinding naar de brede schouders, welke dan via een glad veren pak en gesloten vleugels naar de staart aflopen en naar de andere kant vormt het verbinding naar de kop, welke beslist rond moet zijn om de wortelvorm af te ronden. In het geheel speelt de borst ook een belangrijke rol, loopt deze in een rechte lijn van de snavel naar de staart dan spreken we van plat in de borst. Men probeert dit weleens te compenseren door voeding met als gevolg dat ze een uitgezakte borst krijgen en ook hier is de vorm zoek.

Het is ondoenlijk alle fouten te bespreken. De belangrijkste punten zijn aangestipt en aan verschillende van die punten mankeert meestal wel wat. Om al die fouten op een vogel in beeld te brengen staat gelijk aan dierenmishandeling. Bij de dierenarts heb ik wel eens een plaat van een paard gezien waar alle ziekten en gebreken waren aangegeven, dat was niet om aan te zien.

Maar af en toe vraag je je toch wel af hoe men het voor elkaar krijgt bepaalde types te reproduceren waar letterlijk van alles aan mankeert. Bij het samenstellen van broedparen zullen we hier uitgebreid op terug komen.

Huisvesting

Ja, de huisvesting van onze Yorkshire kanarie is een probleem apart, wat terdeden uw aandacht vraag: Laten we het in eerste instantie hebben over de broedruimte, want niet elke willekeurige

ruimte is daar geschikt voor en zeker niet de broedruimte welke voor de normale kanaries of voor de kleinere postuurkanarierassen benut wordt.

Tenslotte hebben we hier te doen met een vogel van 18 cm grootte, volgens de standaard eisen. Maar in werkelijkheid zijn de Yorken al gauw 20 cm groot.

De zitstokken moeten niet te hoog in de kooi zitten.

Teneerste is dat voor de vogel zelf niet prettig als hij steeds met de kop tegen het plafond zit. Tentweede worden de poppen het meest op de zitstokken bevlogen, ook hier het advies geef ze de ruimte. Maar dat is nog niet alles. Dit soort vogels heeft een vleugel spanwijdte van zo'n 25 à 26 cm. En de spanwijdte van deze vogels maakt het dan ook noodzakelijk dat de broedkooi minimaal 50 x 50 x 80 cm groot moet zijn.

Misschien dat de 80 cm voor lengte wat ruim is maar in die orde van grootte moet het wel zijn. Deze maten gaan uiteraard ook op voor de andere grote kanarierassen, zoals de Lancashire en de Parijse Frise. Bovenvernoemde rassen bereiken al gauw een grootte van 21 à 22 cm met een spanwijdte van zo'n 25 à 30 cm. Ook deze rassen moeten in een zeer ruime broedkooi zitten. Het liefst met een getralied tussenschot zodat de man en pop elkaar voortdurend kunnen zien. Kijken wel maar de rest niet. Pas als de pop gaat nestelen wordt het getraliede tussenschot verwijderd.

Later als de jonge vogels zijn uitgevlogen kunt u het tussenschot weer plaatsen en de jongen er achter zetten.

Nu ontbreekt de nestpan nog, deze moet ook groter zijn dan normaal. Ook de Yorkshire kanarie kan wel nesten met 4 à 5 jongen krijgen. Maar het verschil met een normale kanarie is dat onze York al de grootte van een normale kanarie heeft als ze uitvliegt.

In zo'n nestpan moet heel wat ruimte zitten. Buiten de broedkooi moet u de Yorken in ruime vluchten huisvesten. Zorg ervoor dat oude en jonge vogels altijd gescheiden blijven op deze wijze kan besmetting van de jonge- door de oudere vogels voorkomen worden. Veelal gebeurt dit via de mest (uitwerpselen), welke vaak besmettelijke bacteriën bevatten.

Samenstellen van broedparen

Het samenstellen van broedparen is een zeer belangrijke zaak. U kunt niet kritisch genoeg te werk gaan. Hiervoor

is het noodzakelijk dat we eerst een paar begrippen op een rijtje zetten.

Raszuiverheid:

Als in een stam de samenwerkende factoren zodanig werken, dat duidelijk aanwijsbare raskenmerken, in elke nieuwe generatie verschijnen, spreken we van raszuiverheid.

Fokzuiver:

We spreken van fokzuiver indien de vogels waarbij de samenwerkende factoren die deel uit maken van de vorming van de raszuiverheid volledig aanwezig zijn.

Phaeno-type:

Dit is alles wat we uiterlijk aan de vogel zien, dus de uiterlijke verschijningsvorm.

Geno-type:

Hieronder verstaan we alles wat aan erfelijk materiaal in de vogels aanwezig is, goed en slecht.

Verder kennen we nog begrippen als Homozygoot, Hetrozygoot en de wetten van Mendel. Maar dat zou te ver voeren om binnen het bestek van dit artikel te behandelen. Overigens, kan ik hen u die meer dan oppervlakkig geïnteresseerd is, het boek "Pietpraat over Postuurkanaries" van Jan Kuiper aanbevelen.

Met het bovenstaande als leidraad kunnen we nu aan de slag. Het is van belang dat we zo ideaal mogelijke vogels aan elkaar paren (Phaeno-type). Hier heeft u een directe vinger in de pap want je kunt het direct zien. Anders is dat met het erfelijke bezit, als u al niet heel duidelijk een eigen stam heeft opgebouwd tast u hier in het duister en moet u maar afwachten wat voor narigheid er boven komt drijven, ondanks uw uiterlijk zo mooie York.

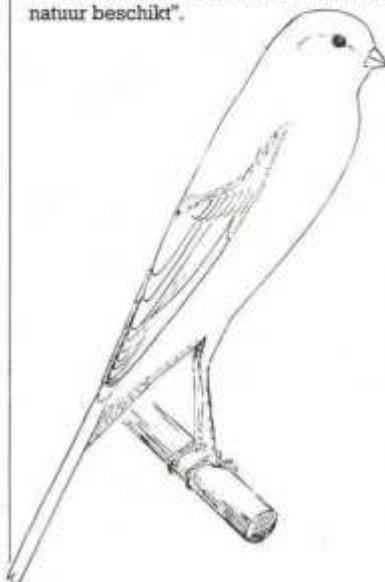
Het zoeken naar de ideale vogel staat gelijk aan het zoeken naar een speid in een hooiberg. Het zal er wel op neer komen dat we ons tevreden moeten stellen met wat minder ideale types met elkaar te laten paren. U zult nu de tekortkomingen van de ene vogel moeten compenseren met de kwaliteiten van de partner.

Bijvoorbeeld plattekop x rondkop, dit geeft volgens de vuistregel:

- 25% platte koppen
- 50% half om half
- 25% ronde koppen

Nu moet u niet denken dat dit de verdeling is zoals die in elk nest zal voorkomen. Misschien liggen in het eerste nest alleen maar vogels met een platte kop,

of met onwaarschijnlijk veel geluk de 25% met ronde koppen, maar voor hetzelfde geld komt u dit seizoen niet eens aan ronde koppen toe. Het spreekwoord zegt niet voor niets "de mens wikt, en de natuur beschikt".

Om een stam van goede Yorken op te bouwen is geen eenvoudige zaak. Het beste is dat u eerst op één eigenschap tegelijk let, en op deze wijze het aantal goede eigenschappen in uw Yorken geleidelijk aan vergroot om zo, een kwaliteits stam op te bouwen. Het moet niet mis te verstaan zijn, een eigenschap welke niet aanwezig is moet gecompenseerd worden want bijvoorbeeld platte kop x platte kop geeft 100% platte koppen. Dit geldt natuurlijk ook voor de andere eigenschappen van de York. Deze stelling gaat trouwens op voor alle Postuurkanaries.

Tot nu toe hebben we het alleen nog maar over het type gehad. Een hoofdstuk apart is de bevedering. Met betrekking tot de bevedering, spreken we graag over intensief en schimmel. Bij de Postuurkanaries, dus ook de York, is dit fout. We kunnen beter spreken over korte of zeer korte bevedering en over lange tot zeer lange bevedering en met alles wat daar tussen ligt. U zult dus bij elke paring opnieuw moeten bekijken wat voor type bevedering de betreffende vogel heeft, en op grond van, "een York moet glad en strak in de bevedering zitten", uw broedparen samenstellen.

Eén van de problemen welke zich bij de bevedering van de York kan voordoen is "Lumps". Lumps is een opéénhoping

van veren welke zich tot een bal ophopen onder de huid. Een heel leger van experts hebben hun licht al over dit onderwerp laten schijnen en theoriën erop losgelaten, hoe het komt, wat het is, en of het erfelijk is of niet. Wel nu dit alles is onbelangrijk, het is een gebrek van de vogel of dat nu in het eerste of het derde jaar optreedt. Het is een misproduct welke we dienen te selecteren. Zoek bij het samenstellen van de broedparen een vogel met korte en lange bevedering uit. Door zwaar bevederde vogels met elkaar te paren vergroot u waarschijnlijk de kans op Lumps. Voor alle duidelijkheid, selecteren is opruimen of wegdoen en vogels met Lumps beslist niet voor de fok gebruiken.

De Broed

Nu de broed zelf, dit behoeft beslist geen probleem te zijn. De Yorkshire kanarie is een goede kweekvogel. Om te beginnen moet u proberen om verschillende broedparen te gelijk te zetten. Op deze wijze krijgt u gelijk opgroeiende jongen met het voordeel dat de kleine nesten de grote nesten kunnen helpen. Dit door de nesten bijvoorbeeld in de avond om te hangen. Leg niet te snel eieren om van het ene naar het andere nest uit angst dat er niet genoeg jongen in één nest liggen.

Zelfs een nest van twee à drie Yorken is een nest. Een handje helpen kan geen kwaad en het is overbodig te stellen dat u de eerste drie à vier dagen het nest ongemoeid moet laten. Het kan geen kwaad om 's avonds voor de vogels op stok gaan, te controleren of de jongen goed gevoerd zijn. Is dat niet het geval, help de jongen dan door wat bij te voeren. Ze zullen uw hulp in dank aanvaarden. Een klein spuitje en wat Molenaars kindermeel aangemaakt met wat melk kan wonderen verrichten, wel altijd vers verstrekken. Op deze wijze blijven de jongen sterk en zullen ze de pop de volgende ochtend porren om het nest te verlaten en te voeren.

Als de jongen het nest verlaten, misschien iets later als een normale kanarie, zijn het al reuzen.

Meestal kort na het uitvliegen, kunt u het tralie tussenschot plaatsen, het voeren van de jongen geschiedt door de tralies en dat functioneert prima. De jongen worden niet gepikt, nesten niet bevuild en de eieren zijn beter bevrucht. Als de tweede ronde uitkomt wordt het tijd om

de jongen van de eerste ronde af te kooien.

Het afkooien

Het afkooien van de jongen geschied één voor één of als u over meer koepelkooien beschikt met zoveel meer als u koepelkooien heeft. Na een verblijf van een kleine week plaatst u de jonge Yorken in kleine vluchten met één koepelkooi tegen de voorkant zodat ze er steeds weer even in kunnen wippen, voer hier bijvoorbeeld krachtvoer in.

Naar de TT

Het is zaak dat u de vogels regelmatig door uw handen laat gaan, om de bevedering te controleren. Als er een gebroken vleugel of staartpen is verwijderd die dan. Na zes weken zit er een nieuwe pen. Laat u niet verleiden de York de staart te trekken, één pen is geen probleem maar trekt u de gehele staart dan komt deze weliswaar langer terug maar als een zware zwaluwstaart. Een flink aantal strafputen in de rubriek staart op het keurbriefje, zal uw deel zijn.

U weet dat een York glad in de bevedering moet zitten, zorg daarom dat de vogel regelmatig badwater krijgt of afgespoten wordt, dit komt de bevedering ten goede. Zo'n veertien dagen voor de

tentoonstelling kooit u ze op in een koepelkooi. Elke dag verplaatst u de kooi of loopt er een rondje mee praat wat. Op de TT moeten ze ook voorgedragen worden en zijn er vele stemmen. Rustig maken is dus het devies, anders verliest u onnodig punten voor houding, ook de rest van de vogel is dan moeilijker te beoordelen. Bovendien loopt u minder kans dat de vogel zich beschadigt.

Het keurbriefje

Op het keurbriefje komen alle kwaliteiten te samen

- a- kwaliteit van de vogel
- b- kwaliteit van de kweker
- c- kwaliteit van de keurmeester

Er kan dus nogal wat botsen als een be-

paalde kwaliteit niet door een betrokkene wordt onderkend.

Met het keurrapport in de hand kunt u opmaken wat u met de vogel gaat doen:

- a- naar de volgende TT
- b- voor eigen kweek benutten
- c- verkopen
- d- selecteren

Dat is nogal wat en daarom hier een paar richtlijnen waar u bij het lezen van het keurrapport uw voordeel mee kunt doen. Het keurbriefje is zo ingericht dat de rubrieken naar volgorde van belangrijkheid van boven naar beneden zijn gerangschikt. Ook het maximaal te behalen punten is afhankelijk van de belangrijkheid van de rubriek. Op deze rubrieken is, afhankelijk van de kwaliteit, een aantal aftrekpunten van toepassing. Uit de gegeven cijfers kunt u opmaken of u op de goede weg zit.

Nu zijn we rond, de één zet het Bondskruis in de kast en de ander doet z'n vogels in een kistje en brengt ze naar de opkoper. Hoe dan ook u weet waar u aan toe bent u gaat op de ingeslagen weg verder of zet opnieuw de schouders eronder.

Prima hobby.
Veel succes ermee.

J.C. van Essen.

Japanse Meeuwen

Fred Panjer en Jan Wigmore

1975-1985

Boekennieuws

Tijdens de opening van Vogel '86 in Breda, is het eerste exemplaar van het boek 'JAPANESE MEEUWEN' overhandigd; is dat boek gepresenteerd. Het is een uitgave van de Speciaalclub Japanse Meeuwen bij gelegenheid van het tienjarig bestaan. Het boek bevat 75 pagina's en is werkelijk zeer fraai uitgevoerd met vele foto's in zwart/wit en niet minder dan 36 schitterende kleurenfoto's. Naast een kleurafbeelding van elke kleurslag, zijn ook nagenoeg alle lonchurasoorten afgebeeld. Aan het boek hebben tal van gespecialiseerde fokkers meegewerkt, vakkundig samengesteld door de heren Panjer en Wigmore, waardoor een ijzersterk geheel is ontstaan. Iedere kleurslag wordt afzonderlijk beschreven in een prettig leesbare tekst. Kortom 'JAPANESE MEEUWEN' is een standaardwerk dat zeer zeker ruime aandacht verdient en in het bezit behoort te zijn van niet alleen de echte japanse meeuwenfokker maar van elke prachtvinkenliefhebber.

Het is voorlopig alleen verkrijgbaar bij genoemde speciaalclub.

Door overmaking van f 19,50 op giro 17 25 777 t.n.v. penningmeester JMC te Maarssen, ontvangt u het boek franco thuis.

Insecteneters kweken als muizen

Hoewel het houden en kweken van vruchten- en insectenetende vogels langzaam populairder wordt, hangt er nog steeds een aureool omheen alsof het houden, maar zeker het kweken van dit soort vogels voorbehouden is aan de elite onder de vogelliefhebbers. Dat aureool is voor het houden van de meeste soorten, dank zij uitstekende fabrieksvoerders, volledig overbodig geworden. Veel soorten kunnen we zelfs gemakkelijk en sterk noemen. Ze zijn vaak bestand tegen de strengste vorst, en een leeftijd van 15 jaar is zeker haalbaar. Desondanks wil het met de kweek meestal niet lukken.

Goede literatuur over dit onderwerp is er niet te vinden. Zelfs gerenomeerde schrijvers draaien als een kat om de hette brei heen. De meest gelezen opmerking is: "voor de opfok van de jongen is VOLDOENDE levend voer nodig". Meestal wordt er dan nog een opsomming gegeven van insecten die gevoerd kunnen worden, met in het gunstigste geval hoe we deze insecten kunnen kweken of vangen.

Vaak is er meer aandacht voor de kweek van insecten dan voor de kweek van vogels! Ik ga er van uit dat deze methoden voldoende bekend zijn, dus hier wil ik nu niet verder op in gaan. Bovendien is het kweken en vangen van voldoende variatie en hoeveelheid, zelfs voor één spannetje met jongen, zo tijdrovend dat we ons af moeten vragen wat onze hobby is, het houden en kweken van vogels of het vangen en kweken van insecten. Dat voldoende levend voer nodig is voor de opfok van de jongen is op zichzelf een waarheid als een koe. Echter iedereen weet dat we ondanks een overvloed aan één soort insect (b.v. meelwormen) geen jong op stok krijgen. Net zo min krijgen we één jonge kanarie op stok met b.v. alleen witzaad. In bijna elke eenzijdige voeding ontbreken één of meerdere elementaire voedingsstoffen. Om te kunnen bepalen welk dieet we onze vogels voor moeten zetten zullen we dus inzicht moeten hebben in zowel de voedingswaarde van insecten als hun gehalte aan mineralen, sporenelementen en vitamines. In het boek: "Voeding van vogels" (J.P. Holsheimer) vinden we een analyse van een

aantal insecten die door ons worden gebruikt: fruitvliegen, krekels, meelwormen, mierenreieren (gedroogd), sprinkhanen en vliegenmaden. Vet en eiwit zijn in alle gevallen ruim aanwezig, koolhydraten niet of nagenoeg niet, althans met uitzondering van de mierenreieren, deze hebben 20,7% koolhydraten. Om in de behoefte aan koolhydraten te voorzien zijn mierenreieren dus erg belangrijk.

Over vitamines, mineralen en sporenelementen rept de schrijver in dit verband niet.

Johannes Jahn vermeldt in zijn boekje: "Voedseldieren voor aquarium, terrarium en voliëre": "Bij meelwormen ontbreekt vitamine A hoogst waarschijnlijk volkomen, terwijl er ook een groot gebrek aan het vitamine B complex zal zijn. Over maden schrijft hij: "Alleen al hun gebrek aan het vitamine, vooral vitamine A, maakt dat zij als hoofdvoedsel niet geschikt zijn". Hoewel dit een eenvoudig boekje is waarin niet met ingewikkelde tabellen etc. wordt gewerkt, doet alles in dit boekje ons vermoeden dat de schrijver beter thuis is op dit terrein, dan hij hier weergeeft. Vitamine A is vooral belangrijk voor de groei. Jonge dieren verbruiken dus meer vitamine A dan volwassen dieren en hebben daardoor een lagere vitamine A reserve. G.M. Dorrestein en J. Schrijver geven in een artikel in "Onze Vogels" (januari 1982 blz. 13-17) een tabel met vitamine A reserve in de lever, bij een aantal vogelsoorten op verschillende leeftijden. Uit deze tabel blijkt duidelijk dat de vitamine A reserve bij jonge dieren laag tot zeer laag is. En wat zijn meelwormen en maden? Juist jonge dieren die Vitamine A geheel of nagenoeg geheel nodig zullen hebben voor de groei.

Een tweede aanwijzing vinden we in het boek: "Voeding van vogels", waarin J.P. Holsheimer schrijft (blz. 88): "Pas uitgekomen jongen hebben enige vitamine A reserve in lever, dooierzak en bloedserum. Indien deze reserve niet snel via het voer wordt aangevuld treedt na een week de eerste sterfte op. Overlevende jongen groeien traag, hebben een ruig verenkleed, kunnen zich moeilijk verplaatsen en hebben minder weerstand tegen ziekten."

Wanneer u de kweekverslagen in diverse tijdschriften leest zal u opvallen dat veel jonge vogels in de tweede of derde levensweek sterven. Wellicht is dit ook uw eigen ervaring. Ik wil heel duidelijk stellen dat voorgaande geen harde bewijzen zijn (daarvoor zouden we de dode jongen moeten laten onderzoeken),

maar met elkaar vormen ze toch wel sterke aanwijzingen dat onze voeding, naast mogelijk andere gebreken, vooral een gebrek heeft aan vitamine A.

Een andere opmerking die voor ons van belang is, is dat de voedingswaarde van insecten behoorlijk kan variëren. Dit heeft twee oorzaken. De eerste is het voer waarop de insecten worden gekweekt. Vertoont dit een gebrek, dan zal dit terug te vinden zijn in het insect. Een bekend voorbeeld op dit gebied zijn de kistkalveren, die door een bewust tekort in de voeding aan bloedarmoede lijden, en dus een ijzergebrek hebben. Willen we op deze voedingswaarde een positieve invloed uitoefenen dan zullen we de insecten zelf moeten gaan kweken, maar zoals gezegd, is dit nogal tijdrovend, en bovendien welke garantie hebben we dat we de voedingswaarde inderdaad verbeteren?

De tweede factor die van invloed is op de voedingswaarde van insecten, is voor ons veel interessanter. Ik bedoel nu de maag-darminhoud. Deze maag-darminhoud is met weinig moeite door ons zelf te bepalen.

Meelwormen

Over meelwormen zijn heel wat verhalen in omloop, die zonder bewijs door de meeste vogelliefhebbers worden aangenomen. Eén daarvan is dat te veel meelwormen de broeddrijf bevorderen, waardoor de ouders de jongen uit het nest gooien en opnieuw beginnen te broeden. Dit terwijl er toch algemeen bekend is dat een vogel in goede conditie moet zijn om tot broeden over te gaan. Een goede conditie bereik we alleen met een uitgebalanceerd dieet en niet met een éénzijdige voeding zoals meelwormen. Terwijl ik dit schrijf (eind januari) heb ik binnen een nestje met 6 jonge goudbukjes op uitvliegen. Hoofdvoeding: meelwormen, bijvoeding: mierenreieren en wandelende takken. Waarom worden ze nog steeds niet uit het nest gepold? Gezien het voorgestelde lijkt het mij waarschijnlijker dat de jonge vogels sterven aan vitamine A gebrek (of te traag worden), en dus bij gebrek aan levenstekens door de ouders, die minder vitamine A nodig zijn, uit het nest worden geworpen. De ouders zijn nog wel in goede conditie en beginnen met frisse moed opnieuw.

Nog meer verhalen doen de ronde over meelwormen. Ik wil mij nu beperken tot één die wel waar is. De huid van meelwormen (overigens van meerdere insecten) bestaat voor een groot deel uit chitine. Dit is voor de meeste vogels,

vooral de kleinere, slecht verteerbaar, zodat het voeren van te veel meelwormen verstoppingen veroorzaakt.

Om de voedingswaarde te verbeteren en de chitine af te breken geef ik de meelwormen de volgende behandeling. We nemen een kopje en doen hierin wat water, mengen hier twee theelepeltjes Pavita-plus (vitamine preparaat van Bogena) doorheen. Hierin doen we ongeveer 40 beokorrels (Witte Molen) en wachten tot de korrels het vocht volledig hebben opgenomen. Wanneer de korrels dan binnenin nog hard zijn voegen we nog wat water toe, zorg er wel voor dat de korrels niet zoveel vocht opnemen dat ze uit elkaar vallen. Nu doen we meelwormen voor twee dagen in een apart bakje en geven hun de gewekte korrels te eten. Ze moeten minimaal 12 uur de tijd hebben om hiervan te eten. Zet ze zolang op een warme plaats, want bij een hoge temperatuur gaat hun ontwikkeling, en dus ook de voedselopnamen, sneller. Ik heb bewust voor Pavita plus als vitaminepreparaat gekozen omdat hierin het vitamine A gehalte het hoogst is (D:A = 1:20, in vrijwel alle preparaten is deze verhouding 1:10). Bovendien bevinden zich in dit preparaat extra aminozuren (bouwstoffen van eiwit). Voor de beokorrel heb ik gekozen omdat de meelwormen hier dan gemakkelijk kunnen eten, en het restant is gemakkelijk te verwijderen. Waarom juist universeelvoer (want dat zijn beokorrels) heb ik u niet uit te leggen. Nu nemen we de meelwormen en verwijderen het voedselrestant (wanneer alles op is geven we de volgende keer wat meer voedsel.) waarna we het kleine vuil (ontlasting) verwijderen met een zeef. We brengen nu wat water aan de kook en werpen de meelwormen hierin. De meelwormen zijn zo op slag dood, en lijden zeker niet meer dan wanneer zij levend zouden worden gegeten.

Zouden we ze met koud water aan de kook brengen, dan duurt het langer voor ze dood zijn, en bovendien zijn ze dan minder lang houdbaar. We laten ze 5 tot 7 minuten koken (waardoor de chitine afgebroken wordt). Na het afgieten laten we ze in een zeef nog even uitlekken waarna we ze nog even na drogen op een stuk van een keukenrol. Nu bestrooien we ze nog even met gist-kalkpoeder (b.v. Gistocal). Wat niet direct gevoerd wordt kunnen we ca. 2 dagen in de koelkast bewaren. Oppassen wanneer de meelwormen donker beginnen te verkleuren, zijn ze als voedsel niet meer geschikt! Aldus behandeld vormen ze een uitstekend voedsel en kunt u ze onbepaald voeren. De dosering vitamine is erg hoog, maar we moeten er

wel op rekenen dat door het koken een deel van de vitamine weer verloren gaat. Wanneer u deze methode gebruikt voor het kweken van Afrikaanse prachtvinken zoals goudbuikjes, vuurvinken, granaatastrilden etc. hoeft u de meelwormen niet te koken, want de huid wordt door deze vogels niet gegeten. U kunt dan ook volstaan met een lagere dosering vitamine (maximaal de helft), anders is er een groot risico op vitaminevergiftiging. Kalk kunnen we dan verstreken d.m.v. eierschalen.

Sinds ik de meelwormen op deze manier behandel (vroeger kookte ik ze zonder van het recept te laten eten) heb ik een aantal interessante verschillen waargenomen.

Ten eerste zijn de meelwormen na het koken mooi stevig. Wanneer ik nu spinnen voer aan mijn Japanse Nachtegale worden deze direct doorgegeven aan de jongen, terwijl ze er voorheen eerst drie of vier zelf opaten. Zouden spinnen soms een hoog vitamine A gehalte hebben? Verder verminderde de voedselopname, en bevatten de uitwerpselen minder wit, een teken van een betere eiverttering door een gunstiger aminozuurpatroon. Als belangrijkste verschil echter kon ik constateren dat bijna alle jongen groot werden, terwijl er voor de jongen die dood gingen zeker of nagenoeg zeker een doodsoorzaak was die buiten het voedselprobleem valt. Omdat we van fouten het meest kunnen leren geef ik u deze doodsoorzaken aan het eind van dit artikel.

Tenslotte wil ik u er nog op wijzen dat u bij de kweek van vogels die ook fruit aan hun jongen voeren een gewoon vitamine preparaat moet voeren, omdat fruit geen vitamine D bevat. Meelwormen moet u betrekken van handelaren die ze niet op krantepapier houden. De drukinkt bevat lood, wat een zogenaamd cumulatief gif is. D.w.z. dat de lood die eenmaal in het vogellichaam is daar niet weer uit gaat.

Maden.

Over maden wordt soms gezegd dat ze giftig KUNNEN zijn. Gaat u er alstublieft van uit dat ze giftig ZIJN. Anders zult u, net als ikzelf, vroeg of laat, maar meestal vroeg, door schade en schande wijs worden. Wat is n.l. het geval? In de ingewanden van maden vormt zich amonia. Dit is een gif dat vrij spoedig verlamingsverschijnselen geeft. De vogel gebruikt zijn vleugels wel maar komt niet meer omhoog. Meestal sterft de vogel binnen een dag, mede doordat ze geen voedsel meer opnemen. Wanneer u er op tijd bij bent kunt u proberen de vogel te redden door hem met een pipet of voedselspuit te laten drinken van melk

waarin wat honing is opgelost. Voorkomen is echter beter dan genezen. Wanneer u de maden afspoelt onder de koude draan, en daarna een half uur in koud water laat staan, legen ze hun ingewanden, en dus verdwijnt ook de amonia. Tevens kunt u zo de houtsplinters verwijderen waarin maden vaak bewaard worden, en die de ingewanden van onze vogels kunnen beschadigen. Hierna de maden nogmaals afspoelen onder de koude kraan, in een zeef of vergiet. De maden goed afdrogen, anders kruipen ze straks tegen de wand op, en bestuiven met gist-kalkpoeder. U kunt de maden nu zonder gevaar aan uw vogels voeren. Wat na twee dagen nog niet is opgegeten wassen we opnieuw. Om de vorming van amonia niet te bevorderen krijgen de maden geen voer aangeboden, maar ook zonder dat ze voer krijgen vormt zich amonia. Hoe lang dit precies duurt weet ik niet, maar wanneer u ze na twee dagen opnieuw wast, zit u aan de veilige kant. Zelf heb ik niet de minste behoefte, gezien de risico's, om uit te proberen hoeveel verder ik zou kunnen gaan.

Overig voer

Uiteraard geldt dat hoe meer variatie we aan levend voer kunnen bieden, hoe groter de kans op succes. Wat u aan kunt bieden zal voor een groot deel afhangen van de tijd die u kunt besteden aan het vangen en/of kweken van insecten. In de literatuur is hierover genoeg te vinden. Goedkoop en erg goed op dit gebied is het al eerder genoemde boekje: Voedseldieren voor aquarium, terrarium en volière (Thieme, Zutphen). Ik wil met u enkele methoden behandelen die in de meeste boeken niet worden genoemd, maar echter zo eenvoudig zijn dat iedereen het kan doen.

Beplanting

Vaak wordt vergeten dat bepaalde planten insecten aantrekken. Wat daar op af komt hoeft u niet meer te vangen of te kweken. Een aantal voorbeelden. Bruidssluiers en Dahlia's trekken o.a. veel oorwormen aan. Bessenstruiken, Latherus en (klim)roos zijn geliefde planten voor groen bladluis. Oostindische Kers zit vaak onder de rupsen en bladluis. Kamperfoelie is bekend om zijn aantrekkingskracht op nachtvlinders.

Bodembedekking

De meeste mensen houden de bodem angstvallig schoon, vooral omdat men bang is voor ziektekiemen. Bedenk echter dat de beste methode om ziekte te voorkomen een uitgekend dieet is. Wanneer u ergens in een verborgen hoekje een hoop bladeren gooit, vormt dit niet alleen uitstekend nestmateriaal,

maar tevens een plaats waar onze vogels zelf veel insecten kunnen vinden. Al te schoon is ook niet goed!

Fruitvliegen

Fruitvliegen kweekt u moeiteloos door in de voliëre een plastic bak of emmer op z'n kant te leggen (voorkomt inregeren). De open kant dekt u af met gaas, zodat de vogels niet bij het (rotte) fruit kunnen komen. Wanneer u af en toe hier een geschilde banaan in werpt, hoeft u er alleen maar tegen te trappen om zwermen fruitvliegen naar de vogelmagen te laten verhuizen.

Insectenval

Een insectenval kunt u kant en klaar kopen of eventueel zelf maken. Hij werkt op het principe dat nacht-insecten door licht worden aangetrokken, waarna ze door een ventilator in een zak worden geblazen. De techniek doet het werk terwijl u rustig ligt te slapen. Nadelen van dit apparaat zijn dat de vangst sterk afhankelijk is van de nachttemperatuur en er alleen vliegende insecten, vooral nachtvlinders worden gevangen. O.a. lijsterachtigen eten hier niet van. De meeste andere insecteneters wel.

Vlees

Vlees kan een goede bijvoeding zijn tijdens de opfok, maar is volgens mij van groot belang bij het overschakelen op universeelvoer. Ik heb nogal wat moeten experimenteren voordat ik een goede methode had gevonden. Hopelijk gaat het bij u wat eenvoudiger wanneer u mijn methode volgt. We nemen diepgevroren hart, snijden dit, afhankelijk van de grootte v.d. vogels, in kleine of hele kleine stukjes. U doet er enkele theelepeltjes honing overheen. Wanneer u dit 's avonds klaar maakt en in de koelkast plaatst, kan de honing in het vlees trekken, en is 's morgens klaar om gevoerd te worden. In het begin gooit u er enkele meelwormen overheen. Wanneer de vogels er eenmaal aan gewend zijn, is dit niet meer nodig. Als er jongen zijn, verstrekt u dit dagelijks, buiten de kweekperiode is éénmaal per week voldoende om de vogels hieraan gewend te houden.

Voedingswijze

Hoewel de vogels het voer beter accepteren wanneer u in de vlucht voert, zijn er een aantal redenen om toch in het nachthok te voeren. Als belangrijkste geldt dat zodra de jongen uitgevloogen zijn zij achter hun ouders aan zullen gaan vliegen, en zo snel de plaats zullen leren kennen waar het universeelvoer staat. Wanneer zij honger hebben gaan zij automatisch naar deze plaats om voedsel te zoeken. Zodra u ziet dat de jongen zelf naar voedsel beginnen te pikken, meestal wanneer ze ongeveer één

week uit het nest zijn, gaat u de hoeveelheid insecten verminderen. Wanneer u de meelwormen boven op het vlees en vochtig universeelvoer legt, zullen de jongen hier vrij snel van gaan eten. Wanneer u elke dag iets minder insecten geeft zijn de jongen na een week meestal geheel overgeschakeld op vlees en universeelvoer. Bij een goed broedspan wordt het dan ook hoog tijd, want meestal staan de nieuwe eieren al weer op uitkomen, en dan moet u weer volop insecten verstrekken. Als de oudste jongen dan nog niet verwijderd zijn, is de kans groot dat het volgende broedsel mislukt, terwijl u het kweken bovendien onnodig duur maakt. Een ander nadeel is dat u weer opnieuw moet beginnen met het op voer brengen van de jongen.

Een tweede voordeel van voeren in het binnenhok, vooral wanneer dit goed geïsoleerd is, is dat u minder last heeft van weersinvloeden. Het voer kan niet nat regenen en de temperatuur loopt minder hoog op dan buiten in de volle zon. Heeft u ruiten op het zuiden dan verdient het aanbeveling deze met kalk wit te maken.

Een andere vraag is hoe vaak u moet voeren. Bepalend voor het antwoord op deze vraag is of u in een gezelschapsvoliëre of met één koppel per vlucht kweekt. Is dit laatste het geval dan kunt u volstaan met 3 à 4 keer per dag. U geeft dan per keer zoveel dat er bij de volgende voeding van alle soorten nog iets over is. De laatste voeding geven we ongeveer een uur voordat het donker wordt, zodat de vogels ook 's morgens vroeg nog volop te eten EN TE VOEREN hebben. Zo voorkomt u dat u 's morgens in alle vroegte op moet staan om uw vogels te voeren. Kweekt u in een gezelschapsvoliëre dan zult u vak er moeten voeren, hoe vaker hoe beter, omdat niet alleen de vogels met jongen er van eten. De laatste voeding geeft u dan wanneer het al begint te schemeren. Doet u dit eerder dan is het voedsel op voordat het donker is, en moet u er toch 's morgens in alle vroegte uit.

Huisvesting

In dit verband kan ik er niet omheen om ook enkele woorden te wijden aan de huisvesting. Een veel gehoorde uitspraak is: Hoe groter de voliëre hoe meer kans op kweekresultaten. Op zich is dit een waarheid als een koe. Toch schuilt er een addertje onder het gras. Ik denk dat niemand de verleiding kan weerstaan om in een grote voliëre meerdere spannetjes insecteneters te houden, en vele varkens maken de spoeling dun. Dit geldt speciaal voor het voer dat u verstrekt. Ook vogels die geen jongen hebben eten volop mee van het insectenvoer, terwijl zij m.i. beter af zijn met

universeelvoer. Voor u is dat goedkoper en voor de vogels beter. Immers universeelvoer is wetenschappelijk zo samengesteld dat het zo volledig mogelijk de voedingsbehoefte van onze vogels dekt. Een tweede probleem is, zoals onder voedingswijze al aangehaald, dat het ene span jongen heeft die bijna zelfstandig zijn, terwijl een ander span jongen kan hebben die net uitgekomen zijn. Voor het ene span is volop voedsel nodig, terwijl u bij het andere span zou moeten minderen. Kweken in een gezelschapsvoliëre wordt dan een erg kostbare zaak. Dit zijn dan ook de redenen dat ik zelf ben overgestapt op het kweken in vluchten van ca. 3 x 1 mtr. Hoewel mijn ervaring hiermee nog erg kort is, kan ik hier zeer positief over zijn, vooral financieel. Vroeger kostte het me een vermogen om een jonge vogel op stok te krijgen. Nu zijn de kosten geen kwart meer van wat ze toen waren. En hoewel het financieel gedeelte niet het belangrijkste is, vraag je je toch wel eens af waar je mee bezig bent als je f 100,- uitgeeft om een vogel van f 50,- te kweken. Bovendien verdween een groot deel van de jongen uiteindelijk toch nog in de vuilnisbak, en dan was het helemaal weggegooid geld.

Uiteraard kunt u bij de insecteneters rustig een aantal zaadeters houden zoals b.v. duivensorten, edelzangers, kwartels enz. enz. Wanneer u uw vogels het juiste voer geeft, dus niet te veel fruit en insecten, hoeft u echt niet bang te zijn voor nestrovrijen. Bij te veel fruit en insecten buiten de broedtijd is de kans op een gebrek in de voeding erg groot. De vogels zullen trachten dit aan te vullen door eieren en jongen van andere vogels (of van hunzelf) op te peuzelen. Plaats niet te veel vogels in een hok, bedenkt dat ook de jongen straks een plaatsje moeten hebben. Overbevolking is een belangrijke bron van problemen zoals ziekte e.d. Voorkomen van dit soort problemen is de basis van het met voldoende beoefenen van uw hobby.

Slotwoord.

Om te kunnen controleren of deze methode (vooral t.a.v. de meelwormen en maden) inderdaad effect heeft, zou ik van u graag uw kweekresultaten over '84 (als controlegroep) ontvangen. Mijn eigen kweekresultaten zijn daarvoor een te smalle basis. Wanneer deze gegevens verwerkt zijn zal ik u daarvan via ons maandblad op de hoogte brengen, en u tegelijk vragen uw kweekresultaten over '86 op te sturen. Wanneer we deze gegevens naast elkaar leggen zullen we voorzichtige conclusies kunnen trekken. Uiteraard krijgt u ook daarvan te horen. Wanneer u uw gegevens opstuurt zoals u dat ziet in tabel 1, zijn de

gegevens voor mij gemakkelijk te verwerken. Belangrijk is dat ook wanneer u geen jongen op stok heeft gekregen u toch uw resultaten opstuurt. Omdat mijn resultaten op het eerste gezicht wat te gunstigen, wil ik er enkele kanttekeningen bij plaatsen.

Algemeen

Door een verhuizing waren mijn vogels tot half juli in noodverblijven ondergebracht, die de vogels amper ruimte boden om te vliegen. Dat desondanks de lijsters toch tot voortplanting kwamen verwonderde mij zeer. Ruimte was 1,2 x 1,2 mtr. waar zij met nog 9 andere vogels in waren ondergebracht.

1. Grijskaplijsters. Toen ik begon de meelwormen pavita plus te voeren waren er al drie jongen gestorven, de vierde verdrong bij het uitvliegen in het badwater.

2. Japanse Nachtegaal. Met de pop had ik al vaker gekweekt. De oude man stierf eind juni als gevolg van het eten van verkeerd gewassen maden. Eind juni kon ik een nieuwe man op de kop tik-

ken. Het aan elkaar wennen was er m.i. de oorzaak van de drie onbevuchte eieren. Eén jong vloog zich dood tegen een ruit, terwijl het tweede jong waarschijnlijk het slachtoffer was van een kat.

3. Groene kardinalen. Omdat ook deze vogels hun jongen met insecten groot brengen, reken ik ze w.b.t. de kweek tot de insectenetters. De onbevuchte eieren waren te wijten aan nachtelijk bezoek van katten, hierdoor waren er bij de man zoveel vleugelpennen afgebroken dat bevruchting onmogelijk

was. Helaas schreef ik het slechte vliegen in eerste instantie toe aan vetting wegen te kleine huisvesting.

4. Bruinkoptangara's. Hiervan vermoed ik dat het om twee mannen gaat.

Dit alles in aanmerking genomen ben ik best tevreden met de resultaten, maar toch reken ik voor '86 voorzichtig op aanmerkelijk hogere resultaten. Stuur uw kweekresultaten, liefst per briefkaart naar:

E. v. Wijk, p/a redactie 'Onze Vogels'.

TABEL 1

soort	aantal nesten	aantal eieren	bevrucht vrucht	uitgekomen jongen	aantal jongen zelfstandig	aantal jongen door de ruit	oppervlak buiten verblijf
Grijskaplijster	3	15	11	11	7	7	1,2 x 1,2
Japanse Nachtegaal	2	6	3	3	1	1	1,1 x 3
Groene Kardinaal	2	6	0	-	-	-	1,2 x 3
Mandarijnspreeuw	0	-	-	-	-	-	1,2 x 3
Bruinkoptangara	0	-	-	-	-	-	1,8 x 3
Totaal	7	27	14	14	8	8	n.v.t.

KORTE BERICHTEN

ALGEMENE VERGADERING 1986

De algemene vergadering 1986 zal in de districten worden gehouden op 2 of 3 mei a.s. en voor de afgevaardigden van de districten op zaterdag 24 mei in het jaarbeurscongrescentrum te Utrecht. De afdelingssecretarissen hebben onstreeks 15 maart de stukken ontvangen. Wij vragen daar nogmaals de gewaardeerde aandacht voor.

INTERNATIONAAL PAPEGAAIENCONGRES

Van 16 t/m 19 oktober 1986 zal in de congreszaal van Hotel Maritim in Puerta de la Cruz op het eiland Tenerife, een internationaal papegaai-congres worden gehouden. Inlichtingen worden u gaarne verstrekt door Drs. G.Th.F. Kaal, telefoon 033-1 16 71.

LIDMAATSCHAP IS PERSOONLIJK

Opname van meerdere personen als één lid, bijv. in geval van partnerships, combinaties, gebroeders, gezusters etc. is niet toegestaan. Een lidmaatschap kan uitsluitend worden aangevraagd door één persoon en niet door meerdere personen onder één noemer. Het lidmaatschap is dus persoonlijk.

LEDENWERVING

Het is in onze organisatie omstreeks deze periode van het jaar in de regel aan de wat rustige kant. Er zijn betrekkelijk weinig activiteiten. Juist daarom is er wellicht tijd te vinden om daadwerkelijk aan ledenwerving te gaan doen. Om dat te stimuleren stelt het bondsbestuur weer traditiegetrouw een FRAAI BEKERIJE beschikbaar voor ELKE VIJF NIEUWE LEDEN die de afdeling in de periode van 1 april tot 1 oktober a.s. opgeeft. Propagandamateriaal is op het bondsbureau verkrijgbaar en denk daarbij ook eens aan de brochure 'Vogels houden, fantastisch'. Voor slechts tien gulden ontvangt u 100 brochures. Wij wensen u erg veel succes.

NIEUWE AFDELINGEN

Wij mogen per 1 april weer twee nieuwe afdelingen welkom heten, te weten Montfoort in het district Utrecht en Tilburg 6 in het district Noord-Brabant west. Onze wens is dat zij zich spoedig bij ons zullen thuisvoelen en mogen uitgroeien tot plezierige afdelingen. Wij wensen ze te-

vens daarbij erg veel succes toe. Opgeheven is de afdeling Stadskanaal 2. Onze bond telt thans 679 plaatselijke afdelingen.

CONTRIBUTIE

Het tweede kwartaal is al weer zo'n drie weken oud en voor het goed zijn zal inmiddels elke afdelingspenningmeester de verschuldigde bondscontributie hebben overgemaakt. Mocht dat niet zo zijn, dan verzoeke wij de heren dit alsnog en zo spoedig mogelijk te doen. Laat het niet slossen want dat vraagt allemaal extra werk, wij moeten u dan weer een aanmaning sturen. Voor geen van beiden is dat prettig. De contributie bedraagt nog steeds f 6,- per lid per kwartaal, aspirant leden tot 18 jaar f 3,- per lid per kwartaal. Aspirant- of jeugleden die per de eerste van het kwartaal, volgend op het kwartaal waarin ze 18 jaar zijn geworden, als volwassen leden te worden beschouwd.

KWEEKNUMMERS

Elk lid van de NBvV mag slechts één kweeknummer hebben ook al is hij of zij van meerdere afdelingen lid. Wanneer afdelingen zgn. dubbele leden aannemen, dient de afdelingssecretaris op de mutatielijst het kweeknummer van dat lid te vermelden. Blijft dat uit dan wordt automatisch een nieuw kweeknummer toegekend, een tweede kweeknummer dus, en dat is fout. Later komt men daarmee in de problemen.

RINGEN

Teneinde met name de vroege kwekers in de gelegenheid te stellen tijdig ringen voor 1987 te bestellen, en ook de ringencommissarissen in staat te stellen om die bestellingen nog vóór de vakantieperiode te verwerken en naar het bondsbureau te sturen, zullen de bestelformuliertjes reeds in een bijlage in het volgende nummer van dit maandblad worden opgenomen. In die bijlage wordt elk lid weer uitvoerig over het bestellen van ringen, de ringenprijs etc. etc. geïnformeerd.

VAN DE KEURMEESTERS

Parkieten: Vanwege zijn gezondheid, heeft de heer M.P.M. van den Berg, Amsterdam, zich bedankt als keurmeester parkieten.

Wij danken hem voor hetgeen hij in het belang van de liefhebberij heeft verricht en wensen hem nog vele goede jaren.

Kleur-vorm-en postuur: De heren G.M.A. Jansen en C.G. Maandag, beiden te Twello, hebben een nieuw telefoonnr. resp. 75590 en 74800.